

**FELSŐTÁRKÁNYI ÁLTALÁNOS
ISKOLA ÉS ALAPFOKÚ
MŰVÉSZETI ISKOLA**

PEDAGÓGIAI PROGRAM
2014

AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA.....	4
1.1 A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai.....	4
Kiemelt fejlesztési területek	6
Kulcskompetenciák (A Kormány 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet alapján).....	9
1.2 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	14
1.3 Teljes körű egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	16
1.4 A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos pedagógiai feladatok	18
1.5 A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, osztályfőnök feladatai	20
1.6 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendszere.....	21
1.7 Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi jog gyakorlásának rendje .	27
1.8 Kapcsolattartás a szülőkkel, a pedagógusokkal, a tanulókkal, az intézmény partnereivel	27
1.9 A tanulmányok alatt szervezett vizsgák szabályzata, a tanuló magasabb évfolyamba lépésének feltételei	29
1.10 Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai.....	31
Az iskolába jelentkező tanulók felvételének elvei	31
1.11 A felvételi eljárás különös szabályai	31
AZ INTÉZMÉNY HELYI TANTERVE.....	32
2.1 A választott kerettanterv megnevezése	32
2.2 A választott kerettanterv feletti óraszám	33
2.3 Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei	35
2.4 A nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósulásának részletes szabályai	36
2.7 Az iskolában alkalmazott pedagógiai módszerek	39
2.8 A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	39
Képesség-kibontakoztató, Integrációs felkészítés: IPR-program.....	39
2.9 Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái	40
2.10 Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli feladatok meghatározása	42
2.11 A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei	42
2.12 A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek NETFIT	43
2.13 Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei	43
Helyzetelemzés.....	43
Alapelvek	44
Célok	44
Az egészségnevelés színterei	45
Környezeti nevelés az iskolában	46
Célok, alapelvek	46
Módszerek, tanulószervezési formák.....	47
A környezeti nevelés színterei.....	47
Környezeti nevelés tantárgyi keretek közt az alsó tagozaton.....	47
Környezeti nevelés tantárgyi keretek közt a felső tagozaton	48

Iskolánk célzott környezeti nevelési programjai	50
Társadalmi kapcsolatok.....	51
2.14 A tanulók jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek	51
Az iskolai jutalmazás és büntetés formái	53
ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA - NEVELÉSI PROGRAM	55
4. AZ ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA MŰKÖDÉSÉNEK RÉSZLETES LEÍRÁSA... 59	59
4.1. ÁLTALÁNOS ISMERTETÉS.....	59
4.2. AZ ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLÁBAN OKTATHATÓ TANSZAKOK	59
4.3. A KÉPZÉS PEDAGÓGIAI SZAKASZAI	60
4.4. A TANULMÁNYI EREDMÉNY ÉRTÉKELÉSÉNEK MÓDJA.....	62
A beszámoltatás és számonkérés formái:	63
ALAPVIZSGA – ZÁRÓVIZSGA	64
MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA ÉS ZÁRÓVIZSGA VIZSGASZABÁLYZAT	64
4.5. TANULÓI JOGVISZONY, ÁTJÁRHATÓSÁG.....	66
4.6. A KAPCSOLATTARTÁS FORMÁI	67
4.7. ISKOLÁNK SZOLGÁLTATÁSAI	67
Legitimációs záradék.....	68
Mellékletek	70

AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA

1.1 A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

A nevelő - oktató munkánk célját az általános emberi és nemzeti értékek megismertetése, elfogadtatása határozza meg. Az iskola nevelői a tanulók egyéni képességeihez igazodó nevelést-oktatást kívánják elősegíteni, különféle módszerek alkalmazásával.

A ránk bízott gyermekekből szellemileg, erkölcsileg, testileg egészséges nemzedéket kívánunk nevelni. Legfontosabb alapelvünk a *gyermekközpontúság*. Számunkra ez azt jelenti, hogy oktató-nevelő munkánk során tanulóink megkapják:

- azokat a korszerű ismereteket, *készségeket, képességeket, melyekkel korunk változó elvárásainak megfelelnek,*
- *kommunikációs alapkészségeket, értelmi és szociális képességeket, amelyek a továbbhaladáshoz szükségesek.*

Fontos alapelvünk az *egyéni bánásmód* alkalmazása, a gyerekek szociális háttérének pontos ismerete.

Kiemelten kell kezelni a *hátrányos helyzetűek fejlesztését*. Az ingerszegény környezetből érkező tanulók esetében felzárkóztató foglalkozásokkal, tanulókhöz alkalmazkodó differenciálással, egyéni programokkal *biztosítjuk az esélyegyenlőséget.*

A problémás gyermekek gondozása mellett nagy súlyt fektetünk a *tehetséggondozásra.*

Az eltérő képességű és szociális háttérű gyermekek nevelése eleve azt igényli, hogy a tehetséggondozást és a felzárkóztatást azonos súllyal kezeljük munkánk során. A Helyi Pedagógiai Programban ezt az elvet fontos rögzítenünk.

Az egyéni értékek fejlesztése mellett a közösségi nevelésre is nagy gondot fordítunk.

Fontos alapelvünk az *egészséges versenyszellem* kialakítása mellett az *együttműködési képesség* fejlesztése.

Az aktív, cselekedtető pedagógiát szorgalmazzuk a passzív befogadással, ismeretszerzéssel szemben.

Nyitott intézményt építünk, követve elődeink példáját. *Igyekszünk partnereink igényeinek megismerésére, elvárásainak beépítésére a nevelő-oktató munkánkba, folyamatos információcserére az elért eredményekről.*

Munkánk során igyekszünk az egységes szemlélet kialakítására, az oktatás tartalmának és kínálatának folyamatos fejlesztésére.

Olyan gyerekeket akarunk nevelni, akik önálló gondolkodásúak, kreatívak, akik szorgalmukkal, becsületességükkel és pozitív viselkedéskultúrájukkal elismerést váltanak ki, és hozzájárulnak tágabb környezetüknek, hazájuknak, és a község szűkebb lakóközösségének pozitív értékeihez.

Törekszünk arra, hogy tanulóink és a szülők naprakész információkat kapjanak lehetőségeikről a továbbtanulási döntéshez.

Az intézmény alapvető céljának a színvonalas oktatás megteremtését tekinti az ismeretek közvetítésével, *készségek és képességek megalapozásával és a személyiség fejlesztésével.*

Értékközvetítésünk fontos elemei:

- *alapvető készségek és képességek,*
- *tudományos igényű ismeretek,*
- *erkölcsi, etikai értékek,*
- *pozitív magatartási és viselkedéskultúra közvetítése.*

Mindezek érdekében fejleszteni kívánjuk a tanulóinknál:

- *a kreatív gondolkodást,*
- *a kifejezőkészséget, kommunikációs alapkészséget,*
- *a tanulás belső igényét, a korszerű tanulási technikát, a feladattudat kialakítását,*
- *az egyéni tanulás módszereinek elsajátítását*
- *a felelősségtudatot, a demokratikus döntési készséget,*
- *kézügyességet,*
- *a szociális érzékenységet, a világ dolgai iránti érdeklődést,*
- *az egészséges életmód kialakításának képességeit.*

Célunk tehát, olyan alapvető ismeretek *készségek és képességek* birtokába juttatni tanulóinkat, amelyek segítik további életüket, az eredményes továbbtanulást, a társadalmi beilleszkedést, s képesek ismereteik permanens gyarapítására.

Kívánatos célunk, olyan intézmény megvalósítása, ahol a tanuló jól érzi magát, ahol a nevelő-oktató munkában alkotó módon és aktívan vesz részt, ahol maga is akarja ismeretei gyarapítását, örömmel érzékeli az alkotómunka szépségét, hasznosságát, örömet.

Tanulóink családi háttere, szociális, műveltségi, igényességi összetevői rendkívül sokfélék, a személyes bánásmód, a differenciált oktatás, fejlesztés és követelés meghatározója munkánknak.

Szeretnénk elérni, hogy radikálisan csökkenjen a kudarcélmények száma.

A tanulónak szembe kell nézniük az esetleges kudarcokkal, de ismerniük kell az azok kivédésére, áthidalására szolgáló technikákat is.

A helyzetelemzésben leírt problémák és az alapelvekben vállalt értékek alapján szinte minden, a gyermekekkel kapcsolatos gondoskodás az iskoláé: a szociális védetség, az esztétikusan gondozott környezet, a testi-lelki egészség óvása és gondozása, az erkölcsös élet igazolása, a tehetséggondozás, a hátrányos helyzetűek gondozása, az életre való felkészítés, a továbbtanulás támogatása az iskola folyamatos és állandó feladata.

Törekszünk arra, hogy az intézményünk által képviselt értékeket beépítsük a napi oktatási-nevelési gyakorlatba.

Pedagógiai eszközök

- *egységes követelményrendszer kialakítása,*
- *segítő attitűd,,*
- *következetes fegyelem tartása,*
- *empátia a tanulók iránt,*
- *felelősségteljes munkavégzés,*
- *intézményi szintű értékelési rendszer működtetése,*
- *példaadás, önfejlesztés, nyitottság,*
- *a hátrányos megkülönböztetés elkerülése, az emberi másság elfogadása,*
- *demokratikus nevelési stílus,*
- *a szervezeti kultúra fejlesztése.*

Módja, eljárása:

- *interaktív módon cselekedtetni,*
- *hagyományok őrzése, ápolása,*
- *a jellemformálás különböző eszközei (szabályismeret),*
- *problémamegoldó gondolkodás és a kreativitás erősítése,*
- *sportolási lehetőségek biztosítása,*
- *versenyeken való részvétel,*

- *hasznos szabadidős és tanórán kívüli tevékenység kialakítása,*
- *a másnapra való felkészülés biztosítása /tanulószoba, napközi/,*
- *a diákétkeztetés biztosítása.*

Kiemelt fejlesztési területek

(A Kormány 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet alapján)

Az erkölcsi nevelés

A köznevelés alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű: készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira. Az erkölcsi nevelés lehetőséget nyújt az emberi lét és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítési módokat felölelő megértésére, megvitatására. Az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása támogatja a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás. A tanulást elősegítő beállítódások kialakítása – az önfegyelemtől a képzelőtehetségen át intellektuális érdeklődésük felkeltéséig – hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségeket, tudósokat, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Sajtátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját. Tájékozódjanak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének alapja az állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. Az iskola megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, és ennek keretében biztosítja a honvédelmi nevelést. A részvétel a közügyekben megkívánja a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképeség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az önismeret – mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejleszthető képesség – a társas kapcsolati kultúra alapja. Elő kell segíteni a tanuló kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését. Hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. Ahhoz, hogy az oktatási és nevelési folyamatban résztvevő tanulók, az elsajátított készségekre és tudásra támaszkodva énképükben is gazdagodjanak, a tanítás-tanulás egész folyamatában támogatást igényelnek ahhoz, hogy tudatosuljon, a saját/egyéni fejlődésüket, sorsukat és életpályájukat maguk tudják alakítani. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését a köznevelés területére. A köznevelési intézményeknek ezért kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. A felkészítés a családi életre segítséget nyújt a gyermekeknek és fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről. Az iskolának foglalkoznia kell a szexuális kultúra kérdéseivel is.

A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. A pedagógusok ösztönözzék a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz-kezelés módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. Az iskola feladata, hogy a családdal együttműködve felkészítse a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiéniában, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. A pedagógusok motiválják és segítsék a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A Nat ösztönzi a személyiség fejlesztését, kibontakozását segítő nevelést-oktatást: célul tűzi ki a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítását a tanulóknál úgy, hogy saját élményű tanuláson keresztül ismerik meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét. A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létezéshez.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. Cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság

mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Az intézménynek fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

Pályaorientáció

Az iskolának – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket.

Ezért fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A felnövekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügy intézményekről és folyamatokról. Cél, hogy a tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásra utaltságát.

Médiatudatosságra nevelés

Cél, hogy a tanulók a mediatizált, globális nyilvánosság felelős résztvevőivé váljanak: értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés az értelmező, kritikai beállítódás kialakítása és tevékenység-központúsága révén felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezésére, tudatos alakítására. A tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusaival, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint e különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

A tanulás tanítása

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban. Meg kell tanítani, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; miként működhetnek együtt a tanulók csoportban; hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével. A tanulás tanításának elengedhetetlen része a tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése.

Kulcskompetenciák (A Kormány 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet alapján)

Az Európai Unióban kulcskompetenciákon azokat az ismereteket, készségeket és az ezek alapját alkotó képességeket és attitűdöket értjük, amelyek birtokában az Unió polgárai egyrészt gyorsan alkalmazkodhatnak a modern világ felgyorsult változásaihoz, másrészt a változások irányát és tartalmát cselekvően befolyásolhatják. A tudásalapú társadalomban felértékelődik az egyén tanulási képessége, mert az emberi cselekvőképesség az élethosszig tartó tanulás folyamatában formálódik.

A különböző kompetenciaterületekben megjelenő ismeretek, készségek, és ezek háttérében a meghatározó képességek és attitűdök számos tanulási helyzetben és összefüggésben alkalmazhatók különféle célok elérésére, különböző problémák és feladatok megoldására, ezért több műveltségterülethez is köthetők. Több kompetencia egymásba fonódik, így részben fedik egymást, továbbá az egyikhez szükséges elemek támogatják a másik területhez elengedhetetlen készségek formálódását, fejlődését. Hasonló egymásra építettség jellemzi a képességek kibontakoztatására és a tanulás fejlesztésére irányuló célok és az egyes műveltségterületek viszonyát. Számos olyan fejlesztési területet említhetők, amely valamennyi műveltségterületen a kialakítandó kompetencia részét képezi: ilyen például a kritikus gondolkodás, a kreativitás, a kezdeményezőképeség, a problémamegoldás, az együttműködés, a kockázatértékelés, a döntéshozatal, az érzelmek kezelése, a kapcsolati kultúra, a társas tolerancia.

Anyanyelvi kommunikáció

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a fogalmak, gondolatok, érzések, tények, vélemények kifejezését és értelmezését, megőrzését és közvetítését szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás szóban és írásban), valamint a helyes, öntudatos és alkotó nyelvhasználatot az oktatásban és képzésben, a társadalmi és kulturális tevékenységek során, a családi és a társas életben, a munkában és a szabadidős tevékenységekben, a társas valóság formálásában.

Szükséges képességek, készségek, ismeretek és attitűdök

Az anyanyelvi kommunikáció az anyanyelv elsajátításának folyamata és eredménye, amely természeténél fogva kapcsolódik az egyén kognitív képességeinek fejlődéséhez. Az anyanyelvi kommunikáció feltétele a megfelelő szókincs, valamint a nyelvtan és az egyes nyelvi funkciók ismerete. Ez a tudásanyag felöleli a szóbeli és írásbeli kapcsolattartás fő típusainak, az irodalmi és nem irodalmi szövegek egész sorának, a különböző nyelvi stílusok sajátosságainak, valamint a különféle helyzetekben a nyelv és a kommunikáció változásainak ismeretét. Az ember rendelkezik azzal a képességgel, hogy változatos helyzetekben, szóban és írásban képes másokkal érintkezni, kommunikációját figyelemmel tudja kíséni, és helyzetnek megfelelően tudja alakítani. Képes nyelvileg megalkotni és kifejezni saját valóságát és valóságértelmezését, a nyelvhasználaton keresztül mások valóságértelmezését megismerni és a sajátjával összevetni, összehangolni, vagy ütköztetni. Képes a nyelvhasználat útján ismereteket szerezni és ismereteit gazdagítani, illetve új ismereteket, tudást létrehozni. Képes megkülönböztetni és felhasználni különböző típusú szövegeket, továbbá információkat keresni, gyűjteni, feldolgozni és közvetíteni. Tud segédeszközöket használni, saját szóbeli és írásbeli érveit a helyzetnek megfelelően, etikusan és meggyőzően kifejezni.

A pozitív attitűd magában foglalja a társas viszonyokra érzékeny, tudatos, érdeklődő és önkritikus magatartást, a törekvést az építő jellegű párbeszédre, az igényes megnyilvánulás értékének felismerését, az esztétikai minőség tiszteletét, mások megismerésének igényét és az anyanyelv iránti felelősség vállalását. Ehhez ismerni kell az anyanyelv és a nemzeti kultúra, a nyelv és a valóság, a kommunikáció és a társas világ közötti összetett kapcsolatot, a nyelv

változó-változtató természetét, másokra gyakorolt hatását, a társadalmilag felelős nyelvhasználat jelentőségét.

Idegen nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelvi kommunikáció – az anyanyelvi kommunikációhoz hasonlóan – az alapvető nyelvi készségekre épül: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése idegen nyelven különböző tevékenységi formákban. Ilyen a hallott és olvasott szöveg értése, a szövegalkotás és az interakció szóban és írásban. Ezek a tevékenységek az élet különböző területein – oktatás és képzés, munka, családi és társas élet, szabadidős tevékenységek – az egyén szükségleteinek megfelelően folynak. Az idegen nyelvi kommunikáció olyan képességekre és készségekre is támaszkodik, mint a közvetítés az anyanyelv és az idegen nyelv között, valamint más kultúrák megértése. A nyelvhasználó tudásszintje változhat a különböző nyelvek, nyelvi tevékenységek (hallott szöveg értése, beszédképesség, olvasott szöveg értése, írásképesség és közvetítő készség), valamint az idegen nyelvet használó társadalmi-kulturális háttere, igényei és érdeklődése szerint.

Szükséges képességek, készségek, ismeretek és attitűdök

A kommunikatív nyelvi kompetencia lexikális, funkcionális, grammatikai és szövegalkotási ismereteket, valamint szocio- és interkulturális készségeket feltételez. Az élethosszig tartó tanuláshoz a nyelvhasználónak el kell sajátítania az önálló tanulás stratégiáit és az ehhez szükséges eszközök használatát.

A pozitív attitűd magában foglalja a kulturális sokféleség tiszteletben tartását és a nyelvek, kultúrák közötti kommunikáció iránti érdeklődést és kíváncsiságot.

Matematikai kompetencia

A matematikai kompetencia kialakításához elengedhetetlen az olyan meghatározó bázisképességek fejlesztése, mint a matematikai gondolkodás, az elvonatkoztatás és a logikus következtetés. E kompetencia összetevőit alkotják azok a készségek is, amelyekre támaszkodva a mindennapi problémák megoldása során a matematikai ismereteket és módszereket alkalmazzunk.

A matematikai kompetencia kialakulásában, hasonlóan más területekhez, az ismeretek és a készség szintű tevékenységek egyaránt fontos szerepet töltenek be.

Szükséges képességek, készségek, ismeretek és attitűdök

A matematikai ismeretek magukban foglalják a számok, mértékek, struktúrák, az alapműveletek és az alapvető matematikai fogalmak, jelölések és összefüggések készség szinten alkalmazható tudását. A matematikai kompetencia azt jelenti, hogy felismerjük az alapvető matematikai elveket és törvényszerűségeket a hétköznapi helyzetekben, elősegítve a problémák megoldását a mindennapokban, otthon és a munkahelyen. E kompetencia teszi lehetővé a törvényszerűségek felismerését a természetben, és alkalmassá tesz az érvek láncolatának követésére, a matematika nyelvén megfogalmazott törvények megértésére.

A matematikai műveltséghez való pozitív hozzáállás annak az igazságnak a tiszteletén alapul, hogy a világ rendje megismerhető, megérthető és leírható.

Természettudományos és technikai kompetencia

A természettudományos kompetencia az ismereteknek és készségeknek azt a rendszerét jelöli, amelynek megfelelő szintje lehetővé teszi, hogy megfelelő ismeretek és módszerek felhasználásával leírjuk és magyarázzuk a természet jelenségeit és folyamatait, bizonyos feltételek mellett előre jelezve azok várható kimenetelét is. Segít abban, hogy megismerjük, illetve megértsük természetes és mesterséges környezetünket, és ennek megfelelően irányítsuk cselekedeteinket. A technikai kompetencia ennek a tudásnak az alkotó alkalmazása

az emberi vágyak és szükségletek kielégítése érdekében. A természettudományos és technikai kompetencia magában foglalja a fenntarthatóság, azaz a természettel hosszú távon is összhangban álló társadalom feltételeinek ismeretét, és az annak formálásaért viselt egyéni és közösségi felelősség elfogadását.

Szükséges képességek, készségek, ismeretek és attitűdök

A természettudományok esetében elengedhetetlen a természet működési alapelveinek, az alapvető tudományos fogalmaknak, módszereknek és technológiai folyamatoknak az ismerete, de ismerni kell az emberi tevékenységeknek a természetre gyakorolt hatásait is. Így megértjük a tudományos elméletek szerepét a társadalmi folyamatok alakulásában, valamint az alkalmazások és a technológiák előnyeit, korlátait és kockázatait a társadalomra nézve.

A természettudományos és technikai kompetencia birtokában mozgósítani tudjuk természettudományos és műszaki műveltségünket a munkában és a hétköznapi életben: amikor új technológiákat, eszközöket, berendezéseket ismerünk meg és működtetünk, amikor a tudományos eredményeket a hétköznapi életben alkalmazzuk egyéni és közösségi célok érdekében, vagy természettudományos és műszaki műveltséget igénylő döntések meghozatalakor. Az ilyen kompetenciával felvértezett ember egyaránt kritikus az áltudományos, az egyoldalúan tudomány- és technikaellenes, illetve a technikát, a termelést az emberi szempontok és a környezeti fenntarthatóság fölé helyező megnyilvánulásokkal szemben. A természettudományos és technikai kompetencia kritikus és kíváncsi attitűdöt alakít ki az emberben, aki ezért igyekszik megismerni és megérteni a természeti jelenségeket, a műszaki megoldásokat és eredményeket, nyitott ezek etikai vonatkozásai iránt, továbbá tiszteli a biztonságot és fenntarthatóságot.

Digitális kompetencia

A digitális kompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak (információs és kommunikációs technológia, a továbbiakban IKT) és a technológiák által hozzáférhetővé tett, közvetített tartalmak magabiztos, kritikus és etikus használatát a társas kapcsolatok, a munka, a kommunikáció és a szabadidő terén. Ez a következő készségeken, tevékenységeken alapul: az információ felismerése (azonosítása), visszakeresése, értékelése, tárolása, előállítása, bemutatása és cseréje; digitális tartalomalkotás és - megosztás, továbbá kommunikációs együttműködés az interneten keresztül.

Szükséges képességek, készségek, ismeretek és attitűdök

A digitális kompetencia az IKT természetének, szerepének és lehetőségeinek megértését, alapos ismeretét, illetve ennek alkalmazását jelenti a személyes és társadalmi életben, a tanulásban és a munkában. Magába foglalja a főbb számítógépes alkalmazásokat – szövegszerkesztés, adattáblázatok, adatbázisok, információtárolás és - kezelés, az internet által kínált lehetőségek és az elektronikus média útján történő kommunikáció (e-mail, hálózati eszközök) – a szabadidő, az információ-megosztás, az együttműködő hálózatépítés, a tanulás, a művészetek és a kutatás terén. A tanulónak értenie kell, miként segíti az IKT a kreativitást és az innovációt, ismernie kell az elérhető információ hitelessége és megbízhatósága körüli problémákat, valamint az ezek kiszűrésére használatos alapvető technikákat, továbbá az IKT interaktív használatához kapcsolódó veszélyeket és etikai elveket, valamint a szerzői jogból és a szoftver-tulajdonjogból a felhasználókra vonatkozó jogi kereteket.

A szükséges készségek magukba foglalják az információ megkeresését, összegyűjtését és feldolgozását, a kritikus alkalmazást, a valós és a virtuális kapcsolatok megkülönböztetését. Ide tartozik a komplex információ előállítását, bemutatását és megértését elősegítő eszközök használata, valamint az internet alapú szolgáltatások elérése, az ezek segítségével történő keresés, az IKT alkalmazása a kritikai gondolkodás, a kreativitás és az innováció területén.

Az IKT használata kritikus és megfontolt attitűdöket igényel az elérhető információ és az

interaktív média felelősségteljes alkalmazása érdekében. A digitális kompetencia fejlődését segítheti továbbá az aktív részvétel a kulturális, társadalmi és/vagy szakmai célokat szolgáló közösségekben és hálózatokban.

Szociális és állampolgári kompetencia

A személyes, értékalapú, személyek és kultúrák közötti párbeszédre nyitott szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel, valamint a közösségi beilleszkedés feltételei. A közjó iránti elkötelezettség és tevékenység felöleli a magatartás minden olyan formáját, amelynek révén az ember hatékony és építő módon vehet részt az egyre sokszínűbb társadalmi és szakmai életben, továbbá – ha szükséges – képes a konfliktusok megoldására.

Az állampolgári kompetencia lehetővé teszi, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudást felhasználva aktívan vegyünk részt a közügyekben.

Szükséges képességek, készségek, ismeretek és attitűdök

Az állampolgári kompetencia a demokrácia, az állampolgárság fogalmának és az állampolgári jogoknak az ismeretén alapul, ahogyan ezek az Európai Unió Alapjogi Chartájában és a nemzetközi nyilatkozatokban szerepelnek, és ahogyan ezeket helyi, regionális, nemzeti, európai és nemzetközi szinten alkalmazzák. A kompetencia magába foglalja az aktuális események, valamint a nemzeti, az európai és a világtörténelem főbb eseményeinek és tendenciáinak, továbbá a társadalmi és politikai mozgalmak valós céljainak, értékeinek és törekvéseinek az ismeretét. Idetartozik az európai integráció és az EU struktúráinak, főbb célkitűzéseinek és értékeinek az ismerete, valamint az európai sokféleség és a kulturális azonosságtudat fontosságának tudatosítása egyaránt.

Az állampolgári kompetencia kialakítása során olyan képességekre és készségekre is támaszkodni kell, mint a közügyekben kifejtett hatékony együttműködés, a helyi és a tágabb közösségeket érintő problémák iránti érdeklődés, valamint a megoldásuk során tanúsított szolidaritás. Ez a kompetencia magában foglalja a közösségi tevékenységek és a különböző – helyi, nemzeti és európai – szinteken hozott döntések kritikus és kreatív elemzését, továbbá a részvételt a döntéshozatalban (elsősorban szavazás útján).

A pozitív attitűdök az emberi jogok teljes körű tiszteletén alapulnak, ideértve az egyenlőség, a demokrácia, a vallási és etnikai sokszínűség tiszteletben tartását. Pozitív attitűd a településhez, az országhoz, a nemzethez, az EU-hoz és általában az Európához való tartozás tudata, a részvétel iránti nyitottság a demokratikus döntéshozatal valamennyi szintjén, valamint a felelősségérzetnek és a közösségi összetartozást megalapozó közös értékek, demokratikus elvek elfogadásának és tiszteletben tartásának kinyilvánítása. Az alkotó részvétel az állampolgári tevékenységeket, a társadalmi sokféleség és kohézió, valamint a fenntarthatóság támogatását és mások értékeinek, magánéletének tiszteletét is jelenti.

A személyes és szociális jólét megköveteli, hogy az egyén rendelkezzen saját fizikai és mentális egészségére vonatkozó ismeretekkel és alkalmazza is őket. A kiegyensúlyozott kapcsolatok és a társadalmi életben való aktív, sikeres részvétel érdekében elengedhetetlen a normatudat és az általánosan elfogadott magatartási szabályok elsajátítása. Fontos az egyénnel, a csoporttal, a munkaszervezettel, a nemek közti egyenlőséggel, a megkülönböztetés-mentességgel, a társadalommal és a kultúrával kapcsolatos alapvető fogalmak ismerete. Kíváncsú a tájékozódás az európai társadalmak kulturális és társadalmi-gazdasági viszonyaiban, továbbá a nemzeti és az európai identitás kapcsolatának a megértése is. E kompetencia alapja az a sokféle képességre épülő készség, hogy az ember különféle területeken tud hatékonyan kommunikálni, figyelembe veszi és megérti a különböző nézőpontokat, tárgyalópartnereiben bizalmat kelt, és empátiával fordul feléjük.

Az attitűdök vonatkozásában az együttműködés, a magabiztosság és az integritás

a legfontosabb. Nélkülözhetetlen még a társadalmi-gazdasági fejlődés, az interkulturális kommunikáció iránti érdeklődés. Az attitűd fontos része a személyes előítéletek leküzdése és a törekvés a kompromisszumra. Ide tartozik még a stressz és a frusztráció megfelelő kezelése, valamint a változások iránti fogékonyság.

Kezdeményező képesség és vállalkozói kompetencia

A kezdeményező képesség és a vállalkozói kompetencia segíti az embert, hogy igyekezzék megismerni tágabb környezetét, és ismeretei birtokában képes legyen a kínálkozó lehetőségek megragadására. Ez tudást, kreativitást, újításra való törekvést és kockázatvállalást jelent, valamint azt, hogy az egyén céljai érdekében terveket készít és valósít meg. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek, készségeknek és magatartásformáknak, amelyekre a mindennapi életben, a társadalomban és a munkahelyen szükség van.

Szükséges képességek, készségek, ismeretek és attitűdök

A szükséges ismeretek egyrészt az ember személyes, szakmai és/vagy üzleti tevékenységeihez illeszthető lehetőségek, kihívások felismerését, értelmezését, másrészt a gazdaság működésének átfogóbb megértését és a pénz világát érintő magabiztos tájékozódást foglalják magukban. Az egyénnek tudatában kell lennie a vállalkozások működésének pénzügyi és jogi feltételeivel is. Olyan készségek, képességek tartoznak ide, mint a tervezés, a szervezés, az irányítás, a vezetés, a feladatok megosztása, az elemzés, a kommunikáció, a jó ítélőképesség, a tapasztalatok értékelése, a kockázatfelmérés és -vállalás, a munkavégzés egyénileg és csapatban, valamint az etikus magatartás.

A pozitív attitűdöt a függetlenség, az alkotó- és újítókészség, a célok elérésére irányuló motiváció és eltökéltség jellemzi a személyes és társadalmi életben, valamint a munkában.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség magában foglalja az esztétikai megismerést, illetve az elképzelések, képzetek, élmények és érzések kreatív kifejezésének egyetemes kulturális örökség tudatosítását, a főbb művészeti alkotások értő és beleérző ismeretét a népszerű kortárs kultúra és kifejezőmódok vonatkozásában is. Ide tartozik az európai országok, nemzetek és a kisebbségek kulturális és nyelvi sokfélesége megőrzésére irányuló igénynek, a közízlés fejlődésének, valamint az esztétikum mindennapokban betöltött szerepének a megértése is. Olyan képességek és készségek értendők ide, mint a művészi önkifejezés, a művészi érzék, a műalkotások és előadások értelmezése és elemzése, a saját nézőpont összevetése mások véleményével, a kulturális tevékenységben rejlő gazdasági lehetőségek felismerése és kiaknázása, s ez által az általános életminőség javítása.

A pozitív attitűdök alapját a művészet szeretete, a művészi kifejezés sokfélesége iránti nyitottság és az esztétikai érzék fejlesztésére való hajlandóság képezi. A nyitottság, az érdeklődés, a fogékonyság fejleszti a kreativitást és az azt támogató készséget, hogy a művészi önkifejezés és a kulturális életben való részvétel révén gazdagodjon az állampolgárok önismerete, emberi kapcsolatrendszere és eligazodó készsége a világban.

A hatékony, önálló tanulás

A hatékony, önálló tanulás azt jelenti, hogy az ember képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve a hatékony gazdálkodást az idővel és az információval. Felismeri szükségleteit és lehetőségeit, ismeri a tanulás folyamatát. Ez egyrészt új ismeretek szerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti. A hatékony és önálló tanulás arra készíti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását, a képességek együttesére támaszkodó készségeit a legkülönbözőbb helyzetekben alkalmazza: tanulási és képzési folyamataiban, otthon,

valamint a munkában egyaránt. A motiváció és a magabiztosság e kompetencia elengedhetetlen eleme.

Szükséges képességek, készségek, ismeretek és attitűdök

Az életben jól hasznosítható, a munka- vagy karriercélok elérését szolgáló tanuláshoz az embernek megfelelő ismeretekkel kell rendelkeznie saját képességeiről, a szükséges kompetenciákról, tudástartalmakról és szakképesítésekről. A hatékony és önálló tanulás feltétele, hogy ismerje és értse saját tanulási stratégiáit, készségeinek és szaktudásának erős és gyenge pontjait, valamint képes legyen megtalálni a számára elérhető oktatási és képzési lehetőségeket, útmutatásokat, támogatásokat. A hatékony és önálló tanulás olyan alapvető készségek meglétét igényli, mint az írás, olvasás, számolás, valamint az IKT-eszközök használata. Ezekre épül az új ismeretek elsajátítása, feldolgozása és beépítése. A hatékony és önálló tanulás további feltétele a saját tanulási stratégia kialakítása, a motiváció folyamatos fenntartása, a figyelem összpontosítása, valamint a tanulás szándékának és céljának kritikus mérlegelése. A tanulónak képesnek kell lennie a közös munkára és arra, hogy tudását másokkal megossza, saját munkáját tárgyilagosan értékelje, és szükség esetén tanácsot, információt, támogatást kérjen.

A pozitív attitűd tanulás iránti belső motivációt feltételez, amelynek folyamatos fenntartásához elengedhetetlen, hogy az ember korábbi tanulási és élettapasztalatait felhasználja, új tanulási lehetőségeket kutasson fel, és a tanultakat az élet minden területén széles körben alkalmazza.

1.2 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az intézmény teljes tevékenységével, az iskolai élet minden megnyilvánulásával nevel.

Nevelőmunkánk fő célkitűzése a személyiségformálás, amelyben hangsúlyosnak tartjuk a művelődést (a társadalmi értékrend elsajátítását) és a szocializációt (társadalmi viszonyrendszerbe való beilleszkedést).

A kívánt célok elérése során feladatunk a tanulók személyiségének mind teljesebb kibontakoztatása. E feladat megvalósítása során figyelembe vesszük

- a tanulók eltérő szintű adottságait,
- eltérő ütemű és mértékű fejlődését,
- az életkori sajátosságokat,
- iskolai és iskolán kívüli szabadidős tevékenységeket,
- szociális és egyéb környezeti tényezőket.

Számítunk

- a nevelők személyes példaadására, felelősségtudatára,
- az osztály és iskolai közösség pozitív hatására,
- a szülői - társadalmi háttér támogatására.

A személyiségfejlesztés főbb területei:

- a tanulók érzelmi, akarati, jegyeinek gazdagítása, önismeretük fejlesztése,
- a tanulók műveltségének, világszemléletének, világképének formálása,
- a tanulók életvitelével kapcsolatos személyiségfejlesztési feladatok,
- a magatartás-, viselkedéskultúra jegyeinek gazdagítása.

A személyiségfejlesztés kiemelt feladatai:

- életkornak megfelelő motiváltság (megismerési vágy, alkotásvágy, teljesítményvágy, kíváncsiság, játékszeret, érdeklődés, felfedezési vágy, tanulási kötelességtudat, továbbtanulási szándék, önfejlesztési igény) kialakítása,
- életkornak megfelelő képességek fejlesztése,

- reális énkép (önbizalom, önbecsülés) önmegismerő, önértékelő, önfejlesztő képesség (emberismeret, tehetséggondozás, pályaválasztás) kialakítása,
- kreativitás, önkifejezés fejlesztése,
- egészségkárosító szokások elkerülése, tudatos egészségvédő viselkedésre nevelés,
- a sport, mint aktív életforma elfogadása,
- tiszteltudó, intelligens, kulturált magatartás kialakítása és megkövetelése,
- segítség, együttműködés, versengés, siker- és kudarcfeldolgozás, alkalmazkodás,
- empátia, tolerancia, érdekelemző szociális értékelő készség kialakítása
- konfliktuskezelés, vitakészség (érvelés-meggyőzés) formálása.

A személyiségfejlesztés megvalósulásának színterei:

- a tanítási órák,
- drámafoglalkozások,
- szakkörök,
- iskolán kívüli programok (mozi, színház, kiállítás, túra stb.),
- játékfoglalkozások, sportvetélkedők, sportfoglalkozások,
- felelősi rendszer,
- csapatversenyek és a csoportos felkészülés,
- iskolai, községi ünnepek, megemlékezések.

Iskolánk pedagógusai által alkalmazott közvetlen és közvetett nevelési eljárások

	<i>Közvetlen módszerek</i>	<i>Közvetett módszerek</i>
Szokások kialakítását célzó, beidegző módszerek	- Követelés - Gyakoroltatás - Segítségadás - Ellenőrzés - Ösztönzés	- A tanulói közösség tevékenységének megszervezése - Közös (közelebbi vagy távolabbi) célok kitűzése, elfogadtatása - Hagyományok kialakítása - Követelés - Ellenőrzés - Ösztönzés
Magatartási modellek bemutatása, közvetítése	- Elbeszélés - Tények és jelenségek bemutatása - Műalkotások bemutatása - A nevelő személyes példamutatása	- A nevelő részvétele a tanulói közösség tevékenységében - A követendő egyéni és csoportos minták kiemelése a közösségi életből
Tudatosítás (meggyőződés kialakítása)	- Magyarázat, beszélgetés - A tanulók önálló elemző munkája	- Felvilágosítás a betartandó magatartási normákról - Vita

Nevelési céljaink megvalósulását illetően akkor tekintjük nevelő és oktató munkánkat sikeresnek, ha iskolánk végzős diákjainak legalább kilencven százaléka a nyolcadik évfolyam végén:

- Minden tantárgyból megfelel az alapfokú nevelés-oktatás kerettanterveiben meghatározott továbbhaladás feltételeinek. (Természetesen elsődleges célunk az, hogy tanulóink többsége - vagyis több mint ötven százaléka - a minimális követelmények

teljesítésén túl az egyéni képességei alapján elvárható legjobb szinten feleljen meg az iskolánk helyi tantervében megfogalmazott követelményeknek.)

- Rendelkezik olyan bővíthető kompetenciákkal, amelyek képessé teszik őt arra, hogy a középiskolás követelményeknek a későbbiekben megfeleljen.
- Ismeri a kulturált viselkedéshez, az emberek közötti kapcsolatokhoz, valamint a közösségben éléshez szükséges viselkedés- és magatartásformákat.
- Életkorának megfelelő jövőképe van.

1.3 Teljes körű egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az egészségfejlesztés magában foglalja az egészségmegőrzést (promóciót), a betegségek megelőzését (prevenciót), és a betegség mihamarabbi gyógyításához szükséges nevelést, oktatást, így tehát az egészségnevelést is.

Kiemelt figyelmet kell fordítani:

- az egészséges táplálkozásra,
- a mindennapos testmozgásra,
- a testi és lelki egészség fejlesztésére,
- a szenvedélybetegségek megelőzésére,
- a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzésére,
- a baleset-megelőzésre és elsősegélynyújtásra,
- a személyi higiéniára.

Az iskolánk egészségnevelési programja meghatározza azokat a rövid- és hosszú távú feladatokat, melyek elősegítik az egészségfejlesztési célok elérését:

- alakuljon ki a tanulóknál az egészséges életmód igénye,
- sajátítsák el a testi-lelki egészséget megőrző életviteli technikákat, módszereket,
- lássák meg az egészség és a környezet összefüggéseit,
- ismerjék meg a környezet-egészségügyi problémákat,

Az egészségfejlesztési célok megvalósításának érdekében ki kell aknázni a tantárgyak adta nevelési lehetőségeket, az iskolán belüli és kívüli nevelési színtereket, kapcsolatokat.

Az egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

Egészséges táplálkozás

Iskolánk több éve vesz részt az *Európai Iskolagyümölcs Programban*, melynek keretében minden 1 – 6. osztályos diák hetente több alkalommal fogyaszthat friss gyümölcsöt, vagy gyümölcslevet.

A programot olyan tudatosító és oktatási intézkedések kísérik, amelyekből a gyermekek megtudhatják, miért fontos helyes táplálkozási szokásokat kialakítani. A programmal is szeretnénk a helyes étkezési szokásokra ösztönözni a tanulókat, s elérni azt, hogy később is kitartsanak e szokások mellett.

Iskolatej akció keretében minden tanuló naponta kap legfeljebb 2,5 dl tejet vagy ezzel egyenértékű tejterméket.

Iskolai étkeztetés

Iskolánkban kiemelt figyelmet kap az iskolai étel minősége és mennyisége.

Az iskola jól felszerelt ebédlővel és melegítő konyhával rendelkezik, mely megfelel az előírt higiéniai követelményeknek. A konyha állapotát, az étel minőségét, az ételkezelés módját napi rendszerességgel ellenőrizzük.

Biztosítjuk a kulturált étkezés lehetőségét.

Az étkeztetést úgy szervezzük meg, hogy elegendő idő legyen az ebéd elfogyasztására az egyes csoportok között.

A tanulóknak több mint 2/3-a veszi igénybe az iskolai étkezés lehetőségét.

Mindennapos testmozgás

- A Nemzeti Köznevelési Törvény előírja a mindennapos testnevelési óra beépítését a tanulók órarendjébe. Iskolánkban, e törvényi előírást megelőzően is kiemelt feladatunknak tartottuk, hogy minden gyerek minden nap szervezett testmozgás foglalkozásban vegyen részt.
- Ha az a célunk, hogy a gyerekek életelemévé váljon a mozgás, mert ez egészséges fejlődésük elengedhetetlen feltétele, meg kell teremteni ennek feltételeit.
Felújított tornaterem és sportudvar várja a tanulókat.
- A tornateremben nemcsak testnevelés órák, hanem különböző sportfoglalkozások is zajlanak. Tanulóink érdeklődésüknek megfelelően választhatnak a következő tevékenységi formák közül.
- Az alsó tagozatos gyermekek néptáncot tanulnak, amit később szakköri formában folytathatnak. Ez a tantárgy kiváló lehetőséget biztosít arra, hogy a tanulók a közösségi együttlét egyik alapvető formája során (tánc) biztosítsák a testi és lelki egészségük zavartalan fejlődését.
- Diákjaink három éven keresztül ismerkedhetnek a nemzeti lovaskultúrával.

Elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításának terve

Alapvető emberi tulajdonság, hogy segíteni szeretnénk azokon, akik bajba jutottak. Sokszor azonban akaratunk ellenére is árthatunk, ha nem ismerjük az elsősegélynyújtás elemi szabályait.

Az elsősegélynyújtás célja

Az elsősegélynyújtásnak azt kell biztosítania, hogy a bajba jutott ember orvosi ellátást kapjon, és addig is, amíg az orvosi segítség megérkezik, megakadályozza állapotának romlását.

Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók életkoruknak megfelelően:

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat;
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegélynyújtási módokat;
- sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegélynyújtási alapismeretek területén;
- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az elsősegélynyújtás alapismereteit;

- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten - tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegélynyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Ezzel kapcsolatos kiemelt feladatok:

- kapcsolat kialakítása az Országos Mentőszolgálattal,
- az alapismeretek tantárgyakba való beillesztése.

Az országos szervezetek képviselőit az alábbi témakörök előadására kérjük fel meghatározott tematika szerint.

1.4 A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos pedagógiai feladatok

A közösségfejlesztés színterei

A tanulók különböző közösségekhez tartoznak és ezek hatásrendszerén keresztül tudnak beilleszkedni az iskola életébe. Ezen folyamat helyes irányának kialakítása a mi feladatunk.

A közösségfejlesztés színterei:

- a tanítási órák
- a tanórán kívüli szervezett foglalkozások
- a szabadidős tevékenységek

Az egyes területek feladatai eltérőek, céljaik azonban abban megegyeznek, hogy valamennyi tevékenyen hozzájárul:

- a tanuló közösségi magatartásának kialakításához,
- véleményalkotó, véleménynyilvánító képességének fejlődéséhez,
- a közösségi szokások, normák elfogadásához (etikai értékrend),
- a másság elfogadásához,
- az együttérző magatartás kialakulásához,
- a harmonikus embertársi kapcsolatok fejlesztéséhez.

A tanítási órán megvalósítható közösségfejlesztő feladatok

Közösséggé formálása több éven át tartó pedagógiai folyamat, amelyben meghatározó szerepe van az osztályfőnöknek, de fontos az osztályban tanító tanárok összhangja.

Az osztályfőnök feladatai ezen a területen:

- a tanulókkal szemben támasztott elvárások pontos, egyértelmű ismertetése, értelmezése,
- oldott légkör megteremtése, amelyben a tanulók őszintén és nyíltan merik elmondani érzéseiket önmaguk és mások viselkedéséről,
- segítségnyújtás a konfliktushelyzetek megoldásában,
- személyes példamutatás,
- egészséget veszélyeztető helyzetek és ezek elkerülési módjainak megismertetés,
- szükség szerint jutalmazás és büntetés alkalmazása.

A közösségfejlesztés szempontjából fontos, hogy a nevelők azonos értékrendet képviseljenek, megbeszéljék egy-egy adott osztály problémáit, egységesen lépjenek fel, az eredményes és hatékony munka érdekében.

A pedagógusok közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatai a következők:
törekedjenek arra, hogy minden tanuló:

- ismerje meg a társas együttélés alapvető szabályait,
- ismerje meg népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit,
- sajátítsa el azokat az ismereteket és gyakorolja azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza megismeréséhez, megbecsüléséhez, az ezekkel való azonosuláshoz vezetnek,
- legyen nyitott, megértő a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások, a másság iránt,
- legyen képes az új audiovizuális környezetet megérteni és azt szelektíven használni,
- az önálló, felnőtt életében képes legyen életmódjára vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani,
- ismerje meg a környezet leggyakoribb egészséget, testi épséget veszélyeztető tényezőit és ezek elkerülésének módjait,
- kapjon támogatást a függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzéséhez,
- tanuljon meg tanulni,
- tudja, hogy életpályája során többször pályamódosításra kényszerülhet,
- legyen képes önellenőrzésre, egymás segítésére és segítő szándékú ellenőrzésére,
- tevékenysége erősítse a közösséghez való kötődést.

A tanórákon kívüli szervezett foglalkozások, szabadidős tevékenységek

A közösségfejlesztésben nélkülözhetetlenek az együttes élmények, a közös cselekvések. A kötetlen együttlétek biztosítják egymás jobb megismerését, a sikeresen végzett munka örömeinek együttes átélését; az esetleges kudarcok elemzését, feldolgozását, tanulságok levonását.

Lehetséges formái:

- kirándulások, túrák,
- kiállítások, színházi-, zenei-, irodalmi programok,
- sportprogramok,
- csapatversenyek,
- együttes szereplések.

Feladat:

- neveljük a tanulókat az önellenőrzésre, egymás segítésére,
- átgondolt tervezéssel és pedagógiai irányítással biztosítsuk, hogy a különböző játékok, tevékenységek megfelelően fejlesszék a közösséget, erősítsék a közösséghez való tartozás érzését,
- ismertessük meg a tanulókkal a társas együttélés alapvető szabályait, amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolathoz elengedhetetlenek,
- a sokoldalú és változatos foglalkozások (irodalmi, zenei, képzőművészeti...) járuljanak hozzá a közösségi magatartás erősítéséhez,
- a séták, kirándulások mélyítsék el a természet iránti tiszteletet, és a környezet iránti felelősség érzését.

A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai

A diákönkormányzat az iskola olyan közössége, melynek keretében a tanulók a pedagógus irányítóval együtt, saját fejlettségüknek megfelelő szinten önállóan intézik ügyeiket.

Demokratikus úton választják meg tisztségviselőiket, akik a közösség megbízásából hivatottak különböző „ügyek” megvitatására, határozathozatalra.

Meghatározott esetekben gyakorolja a javaslattevési és véleményezési jogokat.

Feladat:

- olyan közös érdekeken alapuló célok kijelölése, amelyek nem sértik az egyéni érdekeket,
- közösségépítő tevékenységek fejlesztése,
- a régi tevékenységek mellett új hagyományok teremtése,
- a közösség iránti felelősségérzet (felelősségtudat) kialakítása, fejlesztése,
- a közösség érdekeit szolgáló, cselekvésre készítő tevékenységek szervezése,
- olyan közösség kialakítása, fejlesztése, amely büszke saját közösségének sikereire, értékeli más közösségek tevékenységét.

1.5 A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, osztályfőnök feladatai

A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait a személyre szabott munkaköri leírások tartalmazzák. A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg.

- A tanítási órákra, foglalkozásokra való felkészülés
- A tanulók dolgozatainak, írásbeli munkájának javítása, rendszeres értékelése (érdemjeggyel/szövegesen) a kerettantervben és a pedagógiai programban meghatározottak szerint
- A megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradt és a helyettesített órák adminisztrálása
- A pedagógiai programban és az SZMSZ-ben előírt valamennyi pedagógiai és adminisztratív feladatainak teljesítése
- A hivatali titkok megőrzése
- A hivatáshoz méltó magatartás tanúsítása
- A különbözeti, az osztályozó- és javítóvizsgák lebonyolítása
- A kísérletek, a dolgozatok és a tanulmányi versenyek összeállítása, lebonyolítása és értékelése
- A tehetséggondozással és a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok ellátása
- A vizsgák, a tanulmányi versenyek és az iskolai mérések felügyelete
- Az iskolai kulturális, szabadidős és sportprogramok szervezése
- Az osztályfőnöki, a munkaközösség-vezetői, a diákönkormányzat-segítői feladatok ellátása
- A szülői értekezletek és a fogadóórák megtartása
- IKT-eszközök használatának támogatása
- Részvétel a nevelőtestületi és munkaközösségi értekezleteken, megbeszéléseken
- Részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken
- A tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor
- Tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése
- Iskolai ünnepeken és rendezvényeken való részvétel
- Tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés
- Iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés
- Szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása
- Osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása
- Együttműködés a munkatársakkal, a szülőkkel, más szakmai intézményekkel, szakemberekkel

Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai és hatásköre

Az osztályfőnököt a felmenőrendszer elvét figyelembe véve az igazgató bízta meg. Az osztályfőnökök legfontosabb helyi feladatait a személyre szabott munkaköri leírások tartalmazzák.

Az osztályfőnök feladata és hatásköre

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, figyelembe véve a személyiségfejlődés jegyeit és a közösségfejlesztés elveit
- Segíti a tanulókörösség kialakulását, együttműködik az osztály diákbizottságával
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját
- Kapcsolatot tart az osztály szülői munkakörösségével és a tanulók családjával
- Folyamatosan figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét, neveltségi szintjét
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, szaktárgyi tudását, és ezeket a nevelőtestület elé terjeszti
- Szülői értekezletet és fogadóórát tart,
- Ellátja az osztályával kapcsolatos adminisztratív teendőket:
  - o napló vezetése, ellenőrzése
  - o félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása
  - o bizonyítványok, törzslapok megírása
  - o továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése
  - o hiányzások igazolása
- Nyomon követi, segíti osztálya kötelező orvosi vizsgálatát
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályában végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart a segítő szakemberekkel
- Rendszeresen tájékoztatja a tanulókat az iskolai feladatokról, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére
- Rendkívüli esetekben órát látogat az osztályában

1.6 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendszere

Kiemelt figyelmet, különleges bánásmódot igénylő tanulók:

- kiemelten tehetséges,
- sajátos nevelési igényű, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő,
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló.

Tehetséges gyermekek gondozása

Kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

A foglalkozások célja: a tehetség minél sokoldalúbb kibontakoztatása

A pedagógus feladata: a tanulók tevékenységeinek, önállóságának, kezdeményező-készségeinek, problémamegoldó módszereinek szélesítése, alkotóképességének előtérbe állítása, kreativitásának fejlesztése; a kulcskompetenciák megalapozása, bővítése, megszilárdítása és az egyénhez igazodó fejlesztés.

A fejlesztés lehetőségei tanórán, tanórán kívül és önálló formában:

- Kiscsoportos és egyéni foglalkozások

- Differenciálás, csoportbontás
- Kooperatív és projekt módszer
- Versenyek
- Iskolai könyvtár és az iskola egyéb lehetőségeinek, eszközeinek önálló/csoportos használata
- Emelt szintű idegen nyelv/testnevelés oktatása
- Iskolai sportkör
- Drámafoglalkozás
- Egyéni tehetséggondozó foglalkozások, szakkörök

Sajátos nevelési igényű /SNI/ és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő /BTMN/ tanulók iskolai ellátása

A Nkt. 4.§ 13. bekezdése alapján különleges bánásmódot igénylő tanulók a SNI és BTMN kategóriába tartozó gyermekek.

Sajátos nevelési igényű tanulók ellátása

Intézményünkben a sajátos nevelési igényű tanulóknak a többi tanulóval együtt (integráltan), azonos iskolai osztályban történő nevelése, oktatására folyik. Ezért az iskola Pedagógiai Programjának részét képezi a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve, amit a 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet szabályoz.

A helyi tanterv elkészítésekor e rendelet 2. mellékleteként kiadott Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvét is figyelembe vettük.

Az Irányelv célja, hogy a sajátos nevelési igényű tanulók esetében is a tartalmi szabályozás és a gyermeki sajátosságok összhangba kerüljenek. Biztosítja, hogy az iskola fejlesztési követelményei igazodjanak a fejlődés lehetséges üteméhez, a rehabilitációs célú fejlesztő terápiák váljanak az intézmények pedagógiai programjainak tartalmi elemeivé, a tanulókat a nevelés, oktatás, fejlesztés ne terhelje túl.

A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység közös céljai és feladatai:

- az egyéb pszichés fejlődési zavarból fakadó hiányzó vagy sérült funkciók kompenzálása, vagy helyreállítása, a meglévő ép funkciók bevonásával.
- törekvés a különféle funkciók egyensúlyának kialakítására.
- az egyéni sikereket segítő, a társadalmi együttélés szempontjából kívánatos egyéni tulajdonságok, funkciók fejlesztése.

Pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók iskolai fejlesztésének elvei

A pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók csoportjába azok a normalitás övezetében tartozó értelmi összteljesítményű tanulók tartoznak, akik az iskolai teljesítmények és a viselkedésszabályozás területén a kognitív, emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése, a kialakult képességzavarok halmozott előfordulása miatt egyéni sajátosságaik figyelembevételével fokozott pedagógiai, pszichológiai megsegítést, gyógypedagógiai segítséget igényelnek. Teljesítmény és viselkedészavaraik a pszichikus képességek egyenetlen fejlődésének következtében alakultak ki.

Tanulási és viselkedési problémák, specifikus tanulási zavarok:

- diszlexia,
- diszortográfia,
- diszkalkúlia,
- diszgráfia és diszpraxia, mint a motoros képességek fejlődési zavara, valamint ezek maradványtüneteinek fennállása,
- a fentiek együttjárása miatt a kevert specifikus tanulási zavarok;
- hiperaktivitás és figyelemzavar;
- a szocio-adaptív folyamatok zavarai, az érzelmi kontroll, ön, vagy mások felé irányuló agresszió, a szorongás, az én-szabályozás gyengeségét mutató magatartásjellemzők, az alkalmazkodóképesség, a célirányos viselkedés, az önszervezés, valamint a metakogníció eltérő fejlődésében mutatkozik meg.

Fejlesztésük alapelvei, dokumentációi:

A pszichés fejlődési zavar miatt sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése a szakértői bizottság szakértői véleményére épülő egyéni fejlesztési terv alapján, egyéni sajátosságaik, szükségleteik figyelembevételével, a szülővel és a tanulóval történő megbeszélést követően történik.

Az egyéni fejlesztőmunka tervezése, a rehabilitációs terv kidolgozása tanulásban akadályozottak pedagógiája szakon szakképzettséget szerzett gyógypedagógus által történik és habilitációs, rehabilitációs fejlesztő tevékenység által valósul meg. A fejlesztés eredménye évente egy alkalommal rögzítésre kerül.

A fejlesztő pedagógus a tanulók óráit az Egészségügyi és pedagógiai célú habilitáció, rehabilitáció „Egyéni fejlődési lap”-on dokumentálja. Csoportnaplóban névsort vezet a tanulókról és a hiányzásairól.

A fejlesztő órák lehetnek egyéniek vagy kiscsoportban szervezettek. Az utóbbin max. 3 gyermek vehet részt.

A fejlesztő pedagógus együttműködik a területileg illetékes pedagógiai szakszolgálattal, a gyermekeket tanító kollégákkal, szülőkkel, szükség esetén gyermekjóléti szolgálattal, gyermekorvossal az eredményes fejlesztő munka érdekében.

Az iskolai oktatás során érvényesítjük a tanuló fejlődését, előrehaladását segítő számonkérési, értékelési formákat; indokolt esetben, a szakértői bizottság javaslata alapján az igazgató mentesíti – az egyes tantárgyak, tantárgyrészek – érdemjegyekkel, osztályzatokkal történő értékelés és minősítés alól, helyette szöveges értékelés és minősítés alkalmazását írja elő.

Diszlexia – az olvasási képesség zavara, a specifikus tanulási zavarok leggyakoribb formája, amely önmagában és más jelenségekkel kombinálódva fordulhat elő.

A fejlesztés célja:

Kialakítani a tanuló mindenkori osztályfokának megfelelő értő olvasás készségét, hogy az segítse az olvasás eszközzé válását az ismeretek megszerzésében.

A fejlesztés feladatai:

- a betűbiztonság és az összeolvasási készség, a fonológiai tudatosság,
- a rövid távú emlékezet,
- az auditív, vizuális és mozgáskoordináció fejlesztése,
- a testséma biztonságának kialakítása,
- az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újratanítása) lassított tempójú, nyújtott ütemű, hangoztató-elemző, szótagoló, a homogén gátlás elvét figyelembe vevő analízáló-szintetizáló módszerrel,

- f) az olvasási készség folyamatos gondozása a tanuló egész iskolai pályafutása alatt,
- g) a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során,
- h) az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel,
- i) az olvasásképtelenség esetében a tanulás segítése a szövegek auditív tolmácsolásával, gépi írással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával,
- j) speciális olvasástanítási program alkalmazása,
- k) az olvasási kedv felébresztése, a motiváció erősítése.

Diszortográfia – a helyesírási képesség zavara, nagy gyakorisággal társul diszgráfiával, de az együttjárástól függetlenül egyik önálló megjelenési formája a specifikus tanulási zavaroknak

A fejlesztés célja:

Kialakítani a tanuló mindenkori osztályfokának megfelelő helyesírási készségét, hogy az segítse elő az anyanyelvi kompetencia kialakulását, az írott nyelv használatának korosztályi szintű alkalmazását.

A fejlesztés feladata:

- a fonológiai tudatosság és beszédészlelési képesség,
- a rövidtávú emlékezet fejlesztése,
- a spontán és tollbamondás utáni írás színvonalának javítása,
- a figyelem és az önértékelési képesség fejlesztése.

Diszgráfia – az írás grafomotoros jellemzőinek zavara

A fejlesztés célja:

A tanuló a mindenkori osztályfokának megfelelő írás készséggel rendelkezzen, képes legyen azt a kommunikáció egyik formájaként használni ismeretszerzés, tudásgyarapítás és társas kapcsolatok létesítésének céljára.

A fejlesztés feladatai:

- a) a mozgáskoordináció fejlesztése különös tekintettel a manipulációs mozgásokra,
- a) a testséma biztonságának kialakítása,
- c) a vizuomotoros koordináció fejlesztése,
- d) az írásmozgás alapformáinak gyakorlása, különböző technikák alkalmazása (ráírás, másolás, önálló írás kivitelezés),
- e) a ritmus, a nyomás, és a sebesség optimális egyensúlyának megteremtése,
- f) sikertudat kialakítása.

Diszkalkulia – a számolási képesség specifikus zavara

A specifikus számolási zavar a különböző számtani műveletek, matematikai jelek, kifejezések, szabályok megértésének, a számjegy, számkép felismerésének, egyeztetésének, grafikus ábrázolásának, a számok sorrendiségének, számneveket szimbolizáló vizuális alakzatok azonosításának nehézsége.

A fejlesztés célja:

A tanuló a mindenkori osztályfokának megfelelő matematikai készséggel rendelkezzen, képes legyen a matematikai kompetencia megszerzésére, a számolási-matematikai műveletek használatára, az ismeretszerzés, a tudásgyarapítás és a hétköznapi gyakorlat színterein.

A fejlesztés feladatai:

- a) a számosság és a számok iránti érdeklődés felkeltése, megerősítése,
- b) matematikai törvények és szabályok készségszintű ismerete és alkalmazása,
- c) a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a nyelvhasználat összehangolt fejlesztése,
- d) a vizuális-téri képességrendszer fejlesztése,
- e) a matematikai relációk nyelvi megalapozása, a matematika-nyelv tudatosítása,
- f) a sorozatalkotási képesség, a szeriális észlelés fejlesztése,
- g) segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése,
- h) a fogalmak, így a szám- és műveletfogalom kialakításakor a manipuláció előtérbe helyezése, a megfigyelés és a megértés érdekében a matematikai eszközök használata, a képi, vizuális megerősítés,
- i) a fokozott mennyiségű gyakorlás során az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák, eljárások alkalmazása,
- j) a diszkalkulia reedukáció speciális terápiás programjainak felhasználása,
- k) az önértékelés fejlesztése, sikerélmény biztosítása.

Hiperaktivitás és figyelemzavarok

A pszichés fejlődés zavarainak egyik alcsoportját alkotják azok a sajátos nevelési igényű tanulók, akik nagyfokú impulzivitásukkal, a célirányos, tartós figyelem zavarával küzdenek.

A fejlesztés célja:

- a figyelemszabályozás és a viselkedés egyensúlyának megteremtése

A fejlesztés feladatai:

- team munka keretében gyógypedagógiai, pszichológiai, szakorvosi együttműködés,
- speciális figyelem-tréning,
- a figyelem tartósságát biztosító környezeti feltételek megteremtése,
- fokozott egyéni bánásmód,
- az önszervezési képesség, az önkontroll fejlesztése,
- feladatok idői struktúrájának megtervezése és kivitelezése,
- motiválás, sikerélmény biztosítása.

Szocio-adaptív folyamatok zavarai

Ezek olyan viselkedésszervezési probléma, mely az érzelmi kontroll, ön-, vagy mások felé irányuló agresszió, a szorongás, az én-szabályozás gyengeségében az alkalmazkodóképesség, a célirányos viselkedés, az önszervezés, valamint a metakogníció eltérő fejlődésében mutatkozik meg.

A fejlesztés célja:

- a közösségi szabályokhoz alkalmazkodó, szervezett viselkedés kialakítása, a szélsőséges megnyilvánulások leépítése, az önkontroll, az érzelmi egyensúly megteremtése.

A fejlesztés feladata a fejlesztési cél alá rendelt szempontok figyelembevételével történik.

Eszközei lehetnek:

- a) kognitív viselkedésterápiás eljárások alkalmazása,
- c) a figyelem és egyéb kognitív képességek fejlesztése,

- d) a mindennapi tevékenységek végzéséhez, iskolai elvárások teljesítéséhez igazított idői keretek rendszeres alkalmazása,
- e) önértékelési képesség fejlesztése,
- f) sikerélmény biztosítása, pozitív megerősítés, jutalmazási technikák bevonása,
- g) együttműködés a családdal és más szakemberekkel,
- h) A fejlődés segítése gyakori pozitív visszajelzésekkel, a sikerélmény biztosítása.

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók iskolai ellátása

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanuló a szakértői szakvélemény alapján az, aki:

- az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít,
- társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd,
- közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

Ezen tanulóknak differenciált fejlesztést biztosítunk egy-három fős foglalkozás keretében. A nevelési tanácsadó által kiállított szakvéleményben foglaltak alapján történik a fejlesztő órák szervezése, fejlesztési tervek készítése, órák megtartása. A dokumentációja megegyezik az SNI-s tanulók dokumentációjával.

A gyermek védelméről és a gyámsági igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló segítése

A hátrányos helyzetek felmérése, kiegyenlítése

A tanulók hátrányos helyzetének felismeréséhez, az osztályfőnök, védőnő, gyermekorvos, gyermekjóléti szolgálat együttműködése szükséges.

A tanulásban gyengén teljesítő, részképesség-zavarral küzdő gyermekeket a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői Bizottság szakembereinek véleménye alapján mikrocsoportos és egyéni fejlesztő foglalkozások segítségével igyekszünk felzárkóztatni.

Felzárkóztató foglalkozásokat tartunk évfolyamonként. Segítjük az írás, olvasás és számolás elsajátítását. A mozgáskoordináció, a ritmusérzék fejlesztését szolgálja a néptánc oktatás.

Szakorvosi és iskolaorvosi vélemény alapján gyógytestnevelési foglalkozásokat szervezünk a rászoruló tanulóknak

Magyar nyelv és irodalom, matematika tantárgyakból valamint igény szerint idegen nyelvből felvételi előkészítőt tartunk a nyolcadikosok részére.

A rászoruló tanulók szociális támogatása

Cél: A tanulók jólétének biztosítása, az esélyegyenlőséghez vezető út egyengetése; a rászorulóknak megsegítése, a szegénység, kirekesztettség elleni küzdelem, a beilleszkedési nehézségek enyhítése.

Szintjei:

- iskolai támogatások
- egyéb források

Fajtái:

- normatív
- kiegészítő

Formái:

- pénzbeli juttatások

természetbeni juttatások
mentális segítség (fejlesztések, tanácsadás)

Kiegészítő támogatások:

pályázatokhoz, versenyekhez, nyújtott segítség (pl. önrész, útiköltség stb.)

Gyermekvédelmi feladatok ellátása

A gyermekvédelmi teendők ellátása az igazgató, a pedagógusok feladatkörébe tartozik.

Minden pedagógus kötelessége:

- védje a gyermeki jogokat,
- közreműködjön a gyermek-és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.
- a tanulók és a szülők tájékoztatása azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak,
- a családdal közösen törekedni a veszélyeztető okok megszüntetésére,
- veszélyeztető okok megléte esetén értesíteni a gyermekjóléti szolgálatot,
- segíteni a gyermekjóléti szolgálat tevékenységét,
- anyagi veszélyeztetettség esetén gyermekvédelmi támogatás megállapítását kezdeményezni.

1.7 Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi jog gyakorlásának rendje

Az iskolában folyó nevelő munka sajátos területei között az egyik legjelentősebb a diákönkormányzat tevékenysége. A diákönkormányzat tevékenységét az iskola keretein belül végzi, a tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviseletére, jogaik érvényesítésére a tanulók tanórán kívüli szabadidős tevékenységének segítésére. Jelentőségét az emeli ki, hogy átfogja az iskolában tanuló diákok egészét.

A diákönkormányzat döntési hatáskörrel, kezdeményezési, javaslattevési és véleményezési, továbbá tájékoztatási joggal rendelkezik.

A tanulóknak joguk van ahhoz, hogy személyesen, vagy képviselő útján részt vegyenek az érdekeiket érintő döntések meghozatalában.

A jogok gyakorlásának demokratikus keretei adottak iskolánkban, folyamatos a kapcsolattartás az iskolavezetéssel, a tantestülettel és az osztályokkal

A döntési jogkört – a nevelőtestület véleményének meghallgatásával – az alábbi területeken gyakorolhatják:

- saját közösségi életük tervezésében, szervezésében,
- tisztviselőik megválasztásában,
- jogosultak képviselni magukat a diákönkormányzatban.

Az iskolai diákönkormányzat munkáját az igazgató által megbízott pedagógus segíti.

1.8 Kapcsolattartás a szülőkkel, a pedagógusokkal, a tanulókkal, az intézmény partnereivel

Cél: a folyamatos kétoldalú információcsere, tájékoztatás, tájékozódás, partnerkapcsolatok erősítése.

A belső kapcsolattartás általános formái és rendje

Az intézmény különböző közösségeinek tevékenységét - megbízott pedagógusok segítségével – az igazgató fogja össze.

A kapcsolattartás rendszere, formái a különböző értekezletek, fórumok, iskolagyűlések, nyílt napok, tanácskozások, szülői értekezletek, fogadóórák.

A kapcsolattartás módjai:

- személyes kapcsolattartás
- telefon
- levelezés
- közös értekezletek
- továbbképzések

Az iskolavezetés és a nevelőtestület kapcsolattartása

A nevelőtestület különböző közösségeinek kapcsolattartása az igazgató segítségével a megbízott középvezetők útján valósul meg.

A kapcsolattartás fórumai:

- iskolavezetés ülései
- különböző értekezletek
- megbeszélések

Az iskolavezetés az aktuális feladatokról a nevelői szobában elhelyezett hirdetőtáblán, illetve elektronikus úton e-mailban vagy szóban tájékoztatja, illetve értesíti a nevelőtestület tagjait.

A nevelők kérdéseiket, véleményeiket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg vagy munkaköri vezetőjük útján közölhetik az iskolavezetéssel.

A pedagógusok és a tanulók kapcsolattartása

A diákönkormányzat a demokratikus úton választott tisztségviselőkön illetve a segítő pedagóguson keresztül jelzik észrevételeiket, véleményüket, javaslataikat az iskola vezetésével. Iskolagyűlést szükség esetén az igazgató hív össze. Célja, az iskola egészét érintő, személyes megjelenést igénylő bejelentések, hirdetések megtétele.

A kapcsolattartás formái

Szóbeli:

- személyes beszélgetések
- DÖK megbeszélések
- iskolai rendezvények, programok (kiállítások, kirándulások)

Írásbeli:

- ellenőrző, tájékoztató füzet
- faliújság
- facebook
- helyi média

A pedagógusok és a szülők kapcsolattartása

Szóbeli:

- iskolai szülői értekezletek szükség szerint alkalom szerint
- osztály szülői értekezletek (évi 2 alkalommal)
- fogadóórák (évi 3 alkalommal az iskola éves munkatervében rögzítettek szerint)
- Szülői munkaközösség tagjain és az Iskolaszéken keresztül folyamatos kapcsolattartás

Írásbeli

- rendszeres írásbeli tájékoztatás a tanulók ellenőrzőjében illetve tájékoztató füzetében rendezvényeinkről, tanulókat, szülőket érintő eseményekről,
- a tanuló magatartásáról, szorgalmáról, tanulmányi előmeneteléről
- kérdőívek segítségével

A munkaközösségek és munkacsoportok együttműködése és kapcsolattartási rendszere:

- az érintettek által kezdeményezett értekezletek, konzultációk egy-egy közös feladat megvalósítására

- értesítés a nevelői szobában elhelyezett hirdetőtáblán és elektronikus úton e-mailben, vagy személyesen szóban
- a nevelők kérdéseiket, véleményeiket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg közölhetik a vezetőkkel.

A partnerekkel való (külső) kapcsolattartás lehetséges formái:

- személyes találkozók
- levelezés
- elektronikus kapcsolattartás
- megkeresés
- szerződések
- szponzori lehetőségek.

1.9 A tanulmányok alatt szervezett vizsgák szabályzata, a tanuló magasabb évfolyamba lépésének feltételei

A vizsgaszabályzat célja: a tanulók számára tanulmányaik alatt szervezett vizsgák lebonyolítási rendjének szabályozása.

A vizsgaszabályzat hatálya

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz:

- osztályozó vizsgákra,
- különbözeti vizsgákra,
- javítóvizsgákra vonatkozik.

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
- különbözeti vizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít,
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít.

Kiterjed továbbá más intézmények olyan tanulóira

- akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény igazgatója különbözeti vizsga letételét írja elő.

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

A magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak osztályozó vizsgát kell tenni, ha:

- az iskola igazgatója felmentette a mindennapos iskolába járás alól,
- az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse.

A nevelőtestület döntése alapján a tanuló osztályozó vizsgát tehet, ha

- a tanulónak egy tanítási évben *az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a kétszázötven tanítási órát meghaladja,*

- ha a tanulónak egy tanítási évben *az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja.*

A tanuló javítóvizsgát tehet:

- ha a tanév végén – *legfeljebb három tantárgyból* – elégtelen osztályzatot kapott.

A megengedettnél többet mulasztott tanulók és a magántanulók esetében az osztályozó- és javítóvizsga tárgyai a következők:

1. évfolyamon:

magyar nyelv és irodalom
matematika

2-4. évfolyamon:

magyar nyelv és irodalom
matematika
környezetismeret
idegen nyelv (4. osztály)

5-6. évfolyamon:

magyar nyelv és irodalom
matematika
idegen nyelv
történelem
természetismeret

7-8. évfolyamon

magyar nyelv és irodalom
matematika
idegen nyelv
informatika
történelem
földrajz
fizika
kémia
biológia

A vizsgabizottság létszáma

A vizsgabizottsága háromtagú, az elnökből és a két tagból, kizárólagosan az iskola pedagógusaiból áll.

Az igazgató feladata:

- a vizsga törvényes előkészítése,
- a zavartalan lebonyolítás feltételeinek megteremtése.

A vizsgabizottság elnökének és tagjainak feladatai

Az elnök felel a vizsga szakszerű és törvényes megtartásáért, a vizsgabizottság törvényes működéséért.

Eredményhirdető értekezleten ismerteti, röviden értékeli a vizsgát. Tájékoztatja a vizsgázókat az eredményekről.

A vizsgabizottsági tagok részt vesznek a vizsga lebonyolításában, az osztályzatok kialakításában, ellátják a vizsgához kapcsolódó adminisztrációs feladatokat.

A kérdező tanár csak a vizsga tárgya szerinti tantárgynak megfelelő szakos tanári végzettséggel és szakképzettséggel rendelkező pedagógus lehet.

Az értékelés rendje

Az 1. évfolyamon és a 2. évfolyamon félévkor szövegesen, 2. évfolyam év végétől érdemjeggyel történik a tanulók értékelése.

A részletes szöveges értékelést az OKM által támogatott szoftver tartalmazza.

Minősítés

Első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor szöveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített, illetve felzárkóztatásra szorul.

A tanuló az iskola magasabb évfolyamába csak akkor léphet, ha az évfolyamára előírt tantárgyak tanulmányi követelményeit a vizsgatárgyakból legalább elégségesen teljesítette.

A vizsgák időpontja

A vizsgák időpontja az iskola munkatervében, a tanév helyi rendjében kerül rögzítésre, amelyről az iskola levélben tájékoztatja a tanulókat, szülőket.

1.10 Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

Az iskolába jelentkező tanulók felvételének elvei

Az adott évben tanköteles korba lépő gyermeket a szülő március 1-je és április 30-a között – a kormányhivatal által közleményben vagy hirdetményben közzétett időpontban – köteles beíratni a lakóhelye szerint illetékes vagy a választott iskola első évfolyamára.

Az iskola Felsőtárkány közigazgatási területén lakó minden tankötelest kötelező módon felvesz. Az első évfolyamra történő beiratkozás feltétele, hogy a gyermek az adott naptári évben augusztus 31-éig a hatodik életévét töltse be.

Az első évfolyamra beiratkozáskor be kell mutatni:

- a gyermek születési anyakönyvi kivonatát,
- a gyermek oktatási azonosítóját,
- a gyermek lakcímét igazoló hatósági igazolványt,
- az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérését tanúsító igazolást,
- a szülő (gondviselő) személyi igazolványát.

A szülő a szabad iskolaválasztás jogán gyermekét bármikor átíráthatja másik iskolába.

A tanuló átvételére a tanítási év során bármikor lehetőség van, kivéve: ha az iskolatípus változással jár.

A 2- 8. évfolyamra történő felvételnél be kell mutatni:

- a gyermek lakcímét igazoló hatósági igazolványt,
- a szülő (gondviselő) személyi igazolványát,
- az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt, vagy az előző iskola által kiadott átjelentő lapot.

Ha az átvett tanuló iskolájának pedagógiai programja lényegesen eltér az iskoláétól – például más a tantárgyi struktúra -, a tanuló különbozeti vagy osztályozóvizsgára kötelezhető.

1.11 A felvételi eljárás különös szabályai

A beiratkozási körzeten kívül lakó gyerekek átvételéről az iskola igazgatója dönt.

AZ INTÉZMÉNY HELYI TANTERVE

2.1 A választott kerettanterv megnevezése

A Nemzeti Alaptantervben megfogalmazott pedagógia elvek, nevelési célok, fejlesztési feladatok, kulcskompetenciák és műveltségi tartalmak a *kerettantervek kiadásáról és jóváhagyásáról* szóló *EMMI rendelet* mellékleteként megjelölt kerettantervekben kerültek meghatározásra.

A választott kerettanterv tantárgyait és kötelező minimális óraszámait az alábbi táblázatok tartalmazzák.

Óraterv a kerettantervekhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6	6
Idegen nyelvek				2
Matematika	4	4	4	4
Erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27

Óraterv a kerettantervekhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3	4
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4	3	3	3
Erkölcstan	1	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Természetismeret	2	2		
Fizika			2	1
Kémia			1	2
Biológia-egészségtan			2	1
Földrajz			1	2
Ének-zene	1	1	1	1
Dráma és tánc/Hon- és népismeret	1			
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Informatika		1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	

Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	2	3	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31

A kerettantervek közül az alábbiakat alkalmazzuk:

Alsó tagozat 1-4. évfolyam

Tantárgy megnevezése	Adaptáció (kiadó neve)	Változat A/B
Magyar nyelv és irodalom	Apáczai	-
Matematika	Apáczai	-
Angol nyelv	Apáczai	
Környezetismeret	Nemzedékek Tudása	-
Erkölcstan	Apáczai	-
Ének-zene 1-2. évf.	Apáczai	A
Ének-zene 3-4. évf.	Mozaik	A
Informatika	Apáczai	
Rajz és vizuális kultúra	Apáczai	-
Technika, életvitel és gyakorlat	Apáczai	-
Testnevelés	Apáczai	-

Felső tagozat 5-8. évfolyam

Tantárgy megnevezése	Adaptáció (kiadó neve)	Változat A/B
Magyar nyelv és irodalom	Apáczai	-
Matematika	Mozaik	-
Történelem	Mozaik	-
Földrajz 7-8. évf.	Nemzedékek Tudása	-
Erkölcstan	Apáczai	-
Angol	Apáczai	
Informatika	Nemzedékek Tudása	
Természetismeret 5-6. évf.	Nemzedékek Tudása	-
Fizika 7-8. évf.	Mozaik	-
Biológia 7-8. évf.	Nemzedékek Tudása	-
Kémia 7-8. évf.	Mozaik	-
Ének-zene	Mozaik	A
Technika	Nemzedékek Tudása	-
Rajz és vizuális kultúra	Mozaik	-
Testnevelés	Apáczai	-
Osztályfőnöki	Apáczai	-
Dráma és tánc 5. évf.	Apáczai	

2.2 A választott kerettanterv feletti óraszám

A választott kerettantervek óraszámait a szabadon tervezhető órakeret terhére a következő tantárgyakban emeljük meg az alábbi óraszámokkal.

2013. szeptember 1-jétől az 1. és 5. osztálytól felmenő rendszerben

Óraterv a kerettantervhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	6+1	6+1
Idegen nyelvek	0+1	0+1	0+1	2+1
Matematika	4	4	4	4
Erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1
Informatika			0+1	0+1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport, néptánc	5	5	5	5
Szabadon tervezhető időkeret				
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27

Emelt szintű (tagozatos) idegen nyelvi képzés.

Óraterv a kerettantervhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3+1	4
<i>Idegen nyelvek</i>	3+2	3+2	3+2	3+2
Matematika	4	3+1	3	3
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Erkölcstan	1	1	1	1
Természetismeret	2	2		
Biológia-egészségtan			2	1
Fizika			2	1
Kémia			1	2
Földrajz			1	2
Ének-zene	1	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Dráma és tánc	1			
<i>Informatika</i>	<i>+2</i>	<i>1+1</i>	<i>1+1</i>	<i>1+1</i>
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	0+1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Szabadon tervezhető időkeret				

Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31

A szabadon tervezhető órakeret felhasználása

Szabadon felhasználható órakeret: 1-4. évfolyamon				
Tantárgyak	1.	2.	3.	4.
Magyar nyelv és irodalom	1	1	1	1
Angol nyelv	1	1	1	1
Környezetismeret				
Informatika			1	1
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	3	3

Szabadon felhasználható órakeret: 5-8. évfolyamon				
Tantárgyak	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom			1	
Angol nyelv	2	2	2	2
Matematika		1		
Informatika	2	1	1	1
Technika				1
Szabadon tervezhető órakeret	2	3	3	3

2.3 Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

A köznevelési törvény 46. § (5) bekezdése rendelkezik arról, hogy 2013. szeptember 1-jétől az elsőtől a nyolcadik évfolyamig az állam biztosítja, hogy a tanulók számára a tankönyvek térítésmentesen álljanak rendelkezésre. A térítésmentes tankönyvellátás első alkalommal a 2013/2014. tanévben az első évfolyamra beiratkozott minden tanuló számára, ezt követően felmenő rendszerben kell biztosítani. E mellett az állam a tankönyvtörvény 8. § (4) bekezdés alapján továbbra is biztosítja rászorultsági alapon az ingyenes tankönyvellátást a köznevelési törvény ezen rendelkezése által még nem érintett évfolyamokon (2013. szeptember 1-jétől a 2-8. évfolyamokon, ezt követően minden évben eggyel csökkenő évfolyamon).

Az iskola minden évben tájékoztatja a szülőket és felméri, hogy hány tanuló esetében kell biztosítani a térítésmentes tankönyveket.

A tankönyvek taneszközök kiválasztásánál a következő szempontok alapján dönt a munkaközösség, illetve az egyes szaktanár:

- A taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének.
- Legyenek tartósak, praktikusak kezelhetőek.
- Legyenek olcsók és könnyen beszerezhetőek.
- Az iskola arra törekszik, hogy a taneszközök rendszere ne változzon, illetve új taneszköz beszerzése csak az oktatás minőségét lényegesen javító esetben történjen meg.

Normatív kedvezményre jogosultak köre:

- tartósan beteg,
- testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos,

- pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott (pl: dyslexia, dysgrafia, dyscalculia, mutizmus, kóros hyperkinetikus vagy kóros aktivitás zavar),
- három- vagy több gyermekes családban él,
- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül.

Ingyenes tankönyvek biztosításának lehetősége az iskolában:

- tartós tankönyvek könyvtári kölcsönzése

2.4 A nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósulásának részletes szabályai

Alsó tagozat

Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósulása

Az iskolába kerülő gyermekek iskolaérettségét már az óvodában vizsgálják. Az iskola-előkészítés minden esetben adott.

A gyermek privát körülményeinek és a személyiségében meglévő értékeknek tulajdonítható, hogy nagyon eltérő különbségek érzékelhetőek az első osztályosok között mind az adottságok, képességek és a szokások tekintetében. Az eltérő különbségek közelítése, a hiányosságok megszüntetése első számú feladat.

A pozitív iskolai élmények megtartása mellett, az oktatásnehéz és körütekintő feladatot jelent a tanítóknak. A gyermeket meg kell győzni, a szülőt be kell vonni ebbe a munkába.

Tudatosítani kell, hogy az iskolában bizonyos kötelek betartása mellett élnek a tanulók. Meg kell tanulni az iskola "használatát". A tanulás, a fegyelem, a számonkérés, az értékelés mind-mind új fejezete a kisdiák mindennapjainak.

Első osztályban a gyerek egyre jellemzőbb tevékenysége lesz a tanulás, de fontos a játék is. Első évfolyamtól néptánc-oktatás folyik, hogy a tanulók megismerjék és gyakorolhassák a község népszokásait, hagyományait.

Ezen az évfolyamon kezdenek ismerkedni tanulóink az idegen nyelvvel is.

A hátrányos helyzetű, lassabban haladó tanulók számára rendszeres felzárkóztató foglalkozásokat biztosítunk. Kiemelt feladatunknak tartjuk a tanulók továbbhaladási feltételeinek megteremtését, biztosítását. Megalapozott olvasás, írás, számolási készség szükséges a továbblépéshez (a tantervi követelményben meghatározottak szerint). Ehhez elengedhetetlenül szükségesek a korszerű tanítási módszerek és a differenciálás.

Az értelmi és érzelmi intelligencia megalapozását, mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával is kívánjuk megvalósítani.

A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósulása

Az iskolakezdés 3-4. évében fokozatosan átalakul a tanulás jellege. Egyre inkább előtérbe kerülnek a teljesítményelvárások által meghatározott tanulási feladatok, a fejlesztési követelményeknek való megfelelés igénye.

A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamata a kisiskolások nevelésében a tanulók együttműködésére épül, kooperatív technikákkal operál. A tanulók fejlettségére és fejlesztési szükségleteire figyelve, differenciált tervezéssel és tanulásirányítással fokozatosan növeljük a terhelést és a teljesítményelvárásokat. A tanulók előmenetelét fejlesztő értékeléssel segítjük elő. Élményszerű tanulással, problémahelyzetekből kiinduló izgalmas tevékenységekkel, kreativitást ösztönző feladatokkal fejlesztjük a kulcskompetenciák összetevőit: az alapvető rutinokat, képességeket és alapkészségeket, formáljuk az attitűdöket, közvetítjük az elemi ismereteket, tanulási és magatartási szokásokat alakítunk. Megtapasztaltatjuk az ismeretszerzés korszerű forrásait, azok eszközként való felhasználásának módját, megtanítjuk

és gyakoroltatjuk az elemi tanulási módszereket és technikákat. A tanulók fokozatosan gyarapodó ismereteit rendszerbe szervezzük. Aktivizáljuk a már megszerzett tudást az új tanulási feladatok megoldásához.

A tanító egészséges egyensúlyt teremt a nevelési és oktatási feladatok rendszerében. Kíváncsiságtól és érdeklődéstől motivált, szabályozott és kötetlen tevékenységek célszerűen kialakított rendszerében fejleszti a kisgyermekben a felelősségtudatot, a kitartást, az önállóságot, megalapozza a reális önértékelést. Mintákat és gyakorlóterepet ad magatartási normák, szabályok elsajátításához, a társas közösségekben való részvétel és együttműködés tanulásához, a problémamegoldáshoz, konfliktuskezeléshez. Megerősíti a humánus magatartásformákat, szokásokat, és a gyermek jellemét formálva elősegíti a személyiség fejlődését, érését, a felelős állampolgári magatartás megalapozását.

Az esélyteremtés érdekében támogatja az egyéni képességek, a tehetség kibontakozását, tervezetten segíti a tanulási nehézségekkel küzdő, a sajátos nevelési igényű tanulókat. Kiemelten törődik azoknak a hátrányoknak a csökkentésével, amelyek a gyermek szokásostól eltérő ütemű fejlődéséből adódnak.

A feldolgozásra kerülő tanítási tartalmak mennyiségének, nehézségi fokának, a haladás tempójának meghatározásában, valamint a tanítási módszerek, eszközök és munkaformák alkalmazásával kapcsolatos döntéshozatalban mindenkor a tanulók fejlettségi jellemzői és fejlesztési igényei az irányadók.

Felső tagozat

Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az ötödik-hatodik évfolyamon a nevelő-oktató munka célja, hogy folytassa az előző évek munkáját, a képességek és készségek, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák fejlesztését, esélyt adva az eredményes munkára.

A szakasz fejlesztési feladatainak megtervezésekor - igazodva a gyermeki gondolkodás fejlődéséhez, az életkori sajátosságokhoz - figyelembe vesszük, hogy a 10-12 éves tanulók gondolkodása még erősen kötődik az érzékelés útján szerzett tapasztalatokhoz. Az 5-6. évfolyamokon ezért a képi gondolkodás fejlesztése kerül előtérbe, amely a tapasztalatra, a felfedezésre épül.

A tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása.

Kiemelt figyelmet fordítunk a kreativitás fejlesztésére; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyának kialakítására; a tanulók egészséges terhelésére, érési folyamatuk követésére, személyre szóló, fejlesztő értékelésre.

Segítjük személyiségük pozitív alakulását a helyes magatartásformák gyakoroltatásával.

A 7-8. osztály pedagógiai feladatainak megvalósítása

A hetedik-nyolcadik évfolyamon nagyobb hangsúlyt kap az elvont fogalmi és elemző gondolkodás képességének fejlesztése.

A tanulókat érdeklődésüknek, képességeiknek és tehetségüknek megfelelően készítjük fel a továbbtanulásra.

Felkészítjük őket a társadalomba való beilleszkedésre, az alapvető jogok és kötelességek törvényes gyakorlására.

Önálló munkára és gondolkodásra, a tanulási tevékenységek tudatos, intenzív alkalmazására ösztönözzük.

Fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

Fejlesztő értékeléssel és az önértékelés képességének fejlesztésével, az önismeret alakításával tudatosítjuk az együttműködés értékeit a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban.

2.5 A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

A modern kor és az azzal együtt járó technológiák a felnövekvő nemzedéket mozgásszegény életmódhoz szoktatja. A fizikai teljesítmény romlása hosszú távon a szellemi képességek hanyatlásához vezethet. Ennek megakadályozása, a tanulók egészséges testi-lelki fejlődésének elősegítése érdekében iskolánk biztosítja a mindennapos testmozgás és sportolás lehetőségét.

Az egészségfejlesztő testmozgás hatékonysága érdekében az alábbi egészségügyi és pedagógiai szempontok figyelembe vétele szükséges a konkrét feladatok megszervezése során:

- Lehetőség szerint minden tanuló minden nap vegyen részt a testmozgás programjában.
- Az eltérő adottságú tanulók számára is jelentsen sikerélményt a testmozgás, a testnevelési óra.
- Érvényesüljön a sport személyiség és közösségfejlesztő hatása (kreativitás, együttműködési és szociális készségek, stb.)
- A testmozgás-program az életkori sajátosságok figyelembe vételével játékos, táncos elemeket is tartalmazzon.
- A mindennapos testmozgás az életminőség javítását szolgálja.

A mindennapos testmozgás oktatás-szervezési formái:

Órarendi keretek között szervezett foglalkozások rendje:

- 1-2. évfolyamon: heti 4 testnevelési óra mellett osztályonként 1 óra néptánc foglalkozás került beiktatásra.
- 3-4. évfolyamon heti 3 testnevelés óra mellett 1 óra lovaglás és 1 óra néptánc.
- 5. évfolyamon heti 4 óra testnevelés és 1 óra lovaglás.
- 6-8. évfolyamon: heti 5 testnevelési óra biztosítása a helyi tantervben
- Tanórán belüli mozgáslehetőségek kihasználása az egyes szaktárgyi órákon.

Tanórán kívüli foglalkozások

- Néptánc szakkör
- A délutáni foglalkozások keretében szervezett játékok, vetélkedők
- Tömegsport foglalkozások
- Kirándulások, túrák
- Iskolai szintű sportversenyek, évfolyam bajnokságok, vetélkedők

Iskolán kívüli sportolási lehetőségek támogatása

- Kapcsolódás más szervezetek, intézmények programjaihoz
- A tehetséges tanulók irányítása sportegyesületekhez

Szabadidős-, diák- és versenysportban való részvétel, a sportágválasztás és utánpótlás-nevelés elősegítése révén olyan képességek és készségek kialakítása valósul meg, amelyek élethosszig tartó, rendszeres fizikai aktivitást eredményeznek.

Partnerek, segítők

Szülők

Gyermeorvos

Védőnő

Fogorvos
Nevelési Tanácsadó
Gyermekjóléti szolgálat
Körzeti megbízott
Felsőtárkány Ifjúságáért Közalapítvány
Lovarda tanárai

2.7 Az iskolában alkalmazott pedagógiai módszerek

Hagyományos tanítási órák

Minden tantárgynak vannak olyan részei, amelyeknél elengedhetetlen a régi, már bevált frontális osztálymunka alkalmazása. Ez természetesen nem azt jelenti, hogy a tanuló 45 percig csak a tábla felé fordulva passzívan a pedagógust hallgatja, hanem kisebb-nagyobb megszakításokkal más pedagógiai módszer is alkalmazásra kerül.

Differenciált tanítási órák

Ezek a tanórák jobban előtérbe tudjuk helyezni a tanulók egyéni képességeit, egyénre szabott feladatokkal: lehetőséget adva a felzárkózásra és a tehetséggondozásra. A pedagógusoktól ezen órákra való felkészülés több előkészületet igényel, hiszen szinte minden különböző képességű gyereknek a neki megfelelő feladatot kell biztosítani az előrehaladáshoz. A differenciálásra kiválóan alkalmasak a különböző csoportmunkák és a kooperatív tanítási órák és foglalkozások is.

Csoportmunka és a kooperatív tanítási órák

A gyerekek által leginkább kedvelt munkaforma a csoportmunka, mivel a heterogén csoportokban a gyengébb képességű tanuló társai segítségével tanulhat játékosan. A jobb képességű gyerekek élvezettel segítenek társaiknak, betöltve a „kis tanár” szerepét.

A csoportmunka során megtanulják tanulóink egymást elfogadni, együttműködni, együtt dolgozni. Ez a módszer sikerélményt biztosít minden csoporttagnak, hiszen mindenki jó valamiben, és így kiegészítik egymás munkáját. Ebben a munkaformában a pedagógus szerepköre is megváltozik, partnereként támogatja diákjait.

Interaktív tananyagok alkalmazása a tanítási órákon

Iskolánk jól-felszerelt interaktív tantermekkel és interaktív tananyagokkal is rendelkezik. A gyerekek nagy érdeklődéssel és élvezettel vesznek részt ezeken az órákon. Szívesen kihasználják a technika lehetőségeit. Ezzel a módszerrel könnyebbé tesszük a tanulási folyamatot, mivel több érzékszervet is bevonunk az ismeretek elsajátításába.

2.8 A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Képesség-kibontakoztató, Integrációs felkészítés: IPR-program

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának hatékony segítése és a hátrányos helyzetű tanulók eredményes fejlesztése érdekében kiépítettük és bevezettük a hátrányos helyzetű tanulók integrációs és képesség- kibontakoztató felkészítésének pedagógiai rendszerét.

Célunk az, hogy eddigi, a hátránykompenzáció területén szerzett tapasztalatainkat pedagógiai rendszerre fejlesztve az iskolai munkánkat hatékonyabbá tegyük. Iskolánkban egyéni különbségekre alapozott nevelés valósuljon meg, azaz „a nevelés és az oktatás igazodik a gyerekekhez, s ez azt is jelenti, hogy igazodik a közeghez, amelynek a gyerek részese.”

Az integrációs felkészítés pedagógiai rendszerének kiépítése során az alábbi elemek kerültek kidolgozásra:

1. Az alkalmazás feltételei
2. A tanítást – tanulást segítő és értékelő eszközrendszer
3. Az elvárható eredmények
4. A bevezetési ütemterv, mely két évre szól

Az integrációs felkészítés pedagógiai rendszerének bevezetésétől az alábbi eredményeket várjuk:

- Iskolánk tartósan képes lesz a különböző háttérrel rendelkező és különböző területeken eltérő fejlettséggel rendelkező gyerekek fogadására és eredményes együttnevelésére.
- Iskolánk párbeszédet alakít ki minden szülővel. Kiépül az iskola tanári együttműködésre épülő értékelési rendszere.
- Az iskola tanárainak megújul, korszerűsödik a pedagógiai, módszertani kultúrája.

Várható eredmények

- nő az évfolyamvesztés nélkül továbbhaladó hátrányos helyzetű tanulók száma
- csökken az intézményben a tankötelezettségi kor határa előtt az iskolai rendszerből kikerülők száma
- iskolánkban az országos kompetenciamérések eredményei javulnak

A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek a tanítási órákon:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése,
- a kooperatív módszerrel történő oktatás, csoportbontás,

2.9 Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

Az iskolai pedagógiai munkánkban alkalmazzuk a diagnosztizáló (helyzetfeltáró) értékelést, amely a tanítás-tanulási folyamat kezdetén képet ad az adott állapotról azzal a céllal, hogy a munkát szakszerűbben tervezzük meg. DIFER mérést végzünk minden tanév elején az 1. osztályban.

Az előírt követelmények teljesítését a tanárok az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik. Az ellenőrzés kiterjedhet a korábban tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.

Az elméleti tantárgyak (magyar nyelv és irodalom, idegen nyelv, matematika, történelem, környezetismeret, fizika, kémia, biológia, földrajz) ellenőrzésénél a tanulók munkáját egy-egy témakörön belül szóban vagy írásban ellenőrzik.

Az egyes témakörök végén a tanulók az egész téma tananyagából és fő követelményeiből átfogó témazáró dolgozatot írhatnak.

Fontos, hogy a tanulók szóbeli kifejezőkészsége fejlesztése érdekében minél többször alkalmazzunk a felelet formájában történő ellenőrzést egy-egy témakörön belül.

Az ének-zene, a rajz, az informatika és a technika tárgyak esetében gyakorlati tevékenységgel összekapcsolva alkalmanként szóbeli felelet is alkalmazható.

A testnevelés és néptánc tantárgyak követelményeinek elsajátítását csak gyakorlati tevékenységgel ellenőrizzük.

A tanulmányi teljesítmények és előmenetek értékelését az alapján végezzük, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményeihez képest,

hogyan változtak a tanuló eredményei. Mérlegelni kell, hogy fejlődés vagy hanyatlás tapasztalható az előző értékelés óta.

Szummatív (lezáró, minősítő) értékelést egy-egy hosszabb tanulási egység végén végzünk. Jellegzetes formái ennek a témazáró dolgozat, a félévi és év végi felmérések.

A tantárgyi ismeretek számonkérésének és a tanulók beszámoltatásának alábbi formáit alkalmazzuk:

- szóbeli
- írásbeli
- gyakorlati

Szóbeli beszámolás fajtái:

- felelet: adott tananyagból, memoriterből
- feladat szóbeli megoldása
- kiselőadás, beszámolók
- gyűjtő- és kutatómunka eredményének ismertetése
- önálló vélemény megfogalmazása
- egyéb tanórai szereplés

Írásbeli beszámoltatás fajtái:

- kompetenciamérés (az alkalmazó tudást méri)
- témazáró dolgozat (egy-egy téma befejezése után)
- felmérő dolgozat (két-három tananyag összekapcsolása)
- diagnosztizáló mérés (adott tananyag megvalósításának sikerességét méri)
- 10 – 20 perces röpdolgozat (írásbeli felelet)
- házi dolgozat

Gyakorlati beszámoltatás:

- egy-egy produkció bemutatása (rajz, egyéb műalkotás, munkadarab, tornagyakorlat, motívumfüzés, számítógépen végzett munka, stb.)
- kísérletek, mérések elvégzése
- projekt munka (összetett, tanórai kereteken túlmutató, több tantárgyon átívelő egyéni vagy csoportmunka)

A szóbeli beszámolóknál általános követelmény a helyes tantárgyi tartalmakon túl:

- nyelvtanilag és stilisztikailag helyes kifejezés és mondszerkesztés
- évfolyamtól függően a két-három-többmondatos összefüggő előadásmód

Az írásbeli munkáknál mindenkor követelmény a helyes tantárgyi tartalmakon túl:

- az áttekinthető külalak
- a helyesírási szabályok alkalmazása

A tantárgyak értékelését a félév és a tanév végén a következő szempontok alapján végezzük:

- milyen mértékben sajátította el a tanuló a tantárgy ismeretanyagát,
- mennyit fejlődött a tanuló szorgalma, gondolkodása, aktivitása,
- mennyit változott a munkához való viszonya, mennyire igényes munkájával szemben.

Első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor szöveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített, illetve felzárkóztatásra szorul. A 2. évfolyam második félévétől a pedagógus a tanulók teljesítményét a tanév közben rendszeresen érdemjeggyel értékeli, félévkor és tanév végén osztályzattal minősíti. A félévi és év végi osztályzatot az érdemjegyek alapján kell meghatározni.

A 2. évfolyam második félévétől a pedagógus a tanulók teljesítményét a tanév közben rendszeresen érdemjeggyel értékeli, félévkor és tanév végén osztályzattal minősíti. A félévi és év végi osztályzatot az érdemjegyek alapján kell meghatározni.

Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők: jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).

A tanulók munkájának, előmenetelének folyamatos értékelése érdekében minden tantárgyból egy-egy témakörön belül minden tanulónak érdemjegyet kell szereznie. Ha a témakör tanítása hosszabb időt vesz igénybe, minden tanuló munkáját havonta legalább egy érdemjeggyel kell értékelni.

A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt a tárgyat tanító nevelő értesíti a tájékoztató füzetten keresztül. A tájékoztató füzet bejegyzéseit az osztályfőnök havonta ellenőrzi, és az esetlegesen elmaradt érdemjegyek beírását pótolja.

2.10 Az otthoni, napközi, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli feladatok meghatározása

A nevelőtestület állásfoglalása szerint a tanulási folyamatban szóbeli és írásbeli feladatokra egyaránt szükség van. Ezek aránya az egyes tantárgyak jellegéből adódóan eltérő. Annak eldöntése, hogy a tanuló felkészülését milyen jellegű otthoni feladat segíti legjobban egy-egy tananyagnál, a szaktanár, tanító kompetenciája, de köteles figyelembe venni a nevelőtestület által elfogadott alábbi alapelveket.

Iskolánkban a házi feladatok meghatározásával kapcsolatosan az alábbi szabályok érvényesülnek:

- a házi feladatok legfontosabb funkciója a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó gyakorlás (képesség- és készségfejlesztés), valamint a tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása;
- az első-negyedik évfolyamon a tanulók hétvégére (szombatra, vasárnapra), valamint a tanítási szünetek idejére nem kapnak sem szóbeli, sem írásbeli házi feladatot;
- az ötödik-nyolcadik évfolyamon a tanulók a tanítási szünetek idejére – a szokásos (egyik óráról a másikra esedékes) feladatokon túl – nem kapnak sem szóbeli, sem írásbeli házi feladatot;
- a házi feladatokat rendszeresen ellenőrizni kell
- a házi feladat hiányát szankció kövesse (szaktanár, tanító belátása szerint), sorozatos hiány esetén elégtelen érdemjegy adható;
- a szorgalmi (nem kötelező) házi feladatokat szintén értékelni és jutalmazni kell (a pedagógus belátása szerint).
- a felszerelés hiányát szankció kövesse a szaktanár, tanító belátása szerint.

2.11 A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Ötödik évfolyamtól idegen nyelvet (angolt) és informatikát óraterv szerint, az igényeknek megfelelően emelt szinten oktatunk.

Idegen nyelvet és informatikát az alsó tagozatban 21 tanulói létszámtól csoportbontásban tanítjuk. Felső tagozatban a bontás 24 fős létszámtól történik matematika, magyar nyelv és irodalom és idegen nyelv tantárgyakból. Informatika tantárgy esetében 21 főtől bontunk. (A bontás alapját az átadás-átvételi dokumentumban rögzített és jóváhagyott képviselőtestületi határozat szolgáltatja.)

A tanórán kívüli foglalkozások helyét és idejét az igazgató rögzíti a délutáni órarendben. A terembeosztást és az időpontokat az érdekelt foglalkozásvezetőkkel összehangolja.

Szakköröket a tanulók igénye és a szaktanár vállalásának függvényében szervezünk.

A tanórán kívüli foglalkozások rendjét a házirend tartalmazza. A fegyellemmel, oktatással kapcsolatos előírások a délelőtti foglalkozások követelményeivel megegyeznek.

Az alapképzést kiegészítő, nem kötelező tanórai foglalkozások indításának elvei, feltételei

A tanulóknak joga, hogy érdeklődési körüknek megfelelően válasszanak az iskola által meghirdetett foglalkozások közül, és kötelességük, hogy a jelentkezés után azon részt vegyenek. Tanulói igényeket felmérjük és igyekszünk a szerint szervezni a foglalkozásokat.

A tanulók által választható foglalkozások minimális és maximális létszámát minden évben a meghirdetéssel egy időben állapítjuk meg.

A nem tanórai foglalkozások tartalma, követelménye összhangban van a helyi pedagógiai program cél- és feladatrendszerével.

A tanulók igényeit helyi adottságaink és lehetőségeink figyelembevételével az alábbi területeken tudjuk kielégíteni:

- 16 óráig szervezett foglalkozások;
- napközi, tanulószoba a szülők igénye alapján;
- fejlesztő foglalkozások egyénre szabott fejlesztő programmal részképesség-zavarokkal küzdő tanulók számára, fejlesztőpedagógus, pszichológus segítségével csoportban és egyénileg;
- logopédiai foglalkozások beszédkorrekcióra szoruló tanulók számára,
- tantárgyi korrepetálások;
- tehetséggondozás a versenyekre való felkészítésben, a képességek egyéni fejlesztésében,
- művészeti nevelésben külső szakemberek igénybevételével is;
- úszásoktatás a testnevelés tantárgyon belül (felső tagozatban);
- lovaskultúra oktatás (3-4-5. évfolyamon)
- tanulmányi kirándulások
- művészeti szakkörök (énekar, rajz, néptánc)
- felvételi előkészítő foglalkozások;
- iskolai sportfoglalkozások, tömegsport órák;
- hit- és erkölcstan oktatás az egyházak szervezésében;
- hitoktatás az egyházak szervezésében;
- korrepetálások, felzárkóztató foglalkozások;
-

2.12 A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek NETFIT

2.13 Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei

Helyzetelemzés

Iskolánk a település központjában, tiszta levegőjű, szép környezetben helyezkedik el. Rendelkezik egy betonos sportolásra is alkalmas udvari résszel, valamint egy parkosított pihenő és játszótérrel.

A mindennapi nevelő-oktató munkához a személyi és tárgyi feltételek adottak. A tantermek mérete megfelelő, biztonságosak és jól felszereltek. A padlózat zömében meleg burkolattal van ellátva, a világítás korszerű. A mellékhelyiségek száma, higiéniája megfelelő.

Az iskolai étkeztetés minden igénylő tanulónak biztosított.

Tanulóink körében népszerűek a tömegsport foglalkozások. Szakági keretekben tanulóink többféle sportágban érintettek. Több éve folyik néptánc és lovasoktatás is.

A mai kor civilizációs ártalmának tekinthetjük azt, hogy egyre több tanulónál tapasztaljuk az agressziót, nő a mentális tanulási zavarokkal küzdő gyermekek száma. Gyakori az általános tünetekről panaszkodó tanuló (fejfájás, hányinger, hasfájás), melyek mögött valamilyen pszichés ok húzódik meg.

A magasabb évfolyamokban bár nem általános, de elvétve megjelenik a dohányzás, az alkohol fogyasztás és a korai szexualitás is.

A szabadidő eltöltésének a módja nem minden esetben megfelelő. Vannak akik kevés időt fordítanak a testmozgásra, inkább a számítógép, a tv, video előtt töltik idejüket. Az ezek okozta elektromos ártalmakat fokozza a mobiltelefon és az egyéb digitális eszköz használata.

Drogkoordinátor képzésben egy pedagógus vett részt.

Alapelvek

- A tanulók és a tantestület egészsége védelmének elősegítése, az egészségfejlesztés és eredményes tanulás érdekében.
- Olyan nevelési-oktatási gyakorlat folytatása, amely figyelembe veszi a pedagógusok és tanulók jóllétét és méltóságát, többféle lehetőség teremtése a siker eléréséhez, az erőfeszítések elismerése, a szándékok és az egyéni előrejutás támogatása.
- Az egészségnevelés, az egészségügyi szolgáltatások biztosítása érdekében együttműködés a helyi közösség szakembereivel és azok programjaival.
- Kiemelt jelentőség tulajdonítása az egészséges táplálkozásnak, a testedzésnek, a szabadidő hasznos eltöltésének, a testi és lelki egészségfejlesztésnek.
- Tanulóink legyenek toleránsak az eltérő életmódok, szokások iránt, becsüljék az emberi életet és a természet értékeit.

Célok

Hosszú távú cél

- Olyan szellem kialakítása, amely tudatos egészségmegőrző és fejlesztő magatartásra ösztönöz, amelynek során tanulóink fokozatosan kontrollt nyernek saját életük, egészségi állapotuk felett.
- Boldog, boldogságra képes emberek nevelése.

Középtávú cél

- Iskolánk olyan gondoskodó közösséggé fejlesztése, amely biztosítja a tanulók és az iskola alkalmazottai számára a testi - lelki jóllétet.
- Korszerű ismeretek közvetítésével, a gyerekek személyes részvételén keresztül attitűd - és szemléletformálás, a család és a közösség értékeinek megőrzése, az egészséges életmód kialakítása.
- Sikeres és elégedett emberek nevelése, akik jól ismerik önmagukat, az őket körülvevő környezetet, eligazodnak a tájékoztatás sűrűjében, elérhető célokat tűznek maguk elé és jó döntéseket hoznak.
- Tudják, hogy hogyan kell testi, lelki erejüket fokozni és karbantartani.

Rövid távú célok és feladatok

Arra törekszünk, hogy a tanulók személyiségének része legyen a saját belső és külső környezetük iránti figyelem és igényesség.

- Tevélegesen is vegyenek részt az egészséges környezet kialakításában, óvásában.
- Vigyázzanak a parkunkra, a berendezésre és a tisztaságra (tantermek díszítése; udvaron, folyosón szemétgyűjtés; tantermek szellőztetése).

Váljék belső igénnyé a rendszeres mozgás, a friss levegőn való tartózkodás.

- Sportfoglalkozások a szabadban, játék a szabadban, tanórák a szabadban.
- Az óráközi szüneteket lehetőség szerint töltsék az udvaron.
- Jöjjenek kerékpárral az iskolába.

A mozgásszervi betegségek csökkentése, javítása.

- Mindennapos testnevelés.
- Gyógytorna.
- Helyes testtartás kérése minden tanórán.

Törekedjenek tanulóink az egészséges táplálkozási szokások szerinti étkezésre.

- A nyugodt, egészséges étkezés biztosítása az ebédlőben.
- A szülőkkel megbeszélni, hogy minél többen hozzanak otthon elkészített tízórait.

Tudatosuljon a tanulóknak, hogy a külső megjelenésnek, a higiéniának egészségügyi és társadalmi vonatkozásai vannak. Tudják alkalmazni a tanult ismereteket, váljon szükségletté a rendszeres testápolás, fogápolás.

- Megismertetni a helyes testápolás szabályait.
- Biztosítani a kézmosási lehetőségeket.

Az iskolában olyan légkör kialakítása, ahol jól érzik magukat a gyerekek.

- Törekedni kell arra, hogy a pozitív személyiségjegyek, mint a szeretet, bizalom, bátorság, derűlátás, segítőkészség vezérelje tetteiket. Nem engedhetjük az agresszív, öntörvényű magatartás elterjedését!
- Segíteni abban, hogy kialakítsák az érzelmi nyelvüket, növelni önbizalmukat és önbecsülésüket.
- Szabadidős programok gazdag kínálata segíti e cél megvalósulását.
- A másság elfogadása.
- A terhelés enyhítése az iskolai napirend, az órarend megfelelő kialakításával.

Lássák be, hogy a káros szokások tudatos távolságtartással megelőzhetők.

- Meg kell szilárdítanunk azt a felismerést, hogy a drogfogyasztás olyan terhes szokássá válhat, amelytől az ember csak nehezen, vagy egyáltalán nem képes megszabadulni. Ezt a belátást átfogó ismeretekkel kell megalapozni.
- Rá kell világítanunk arra, hogy mik az okok, motivációk a rászokásra; milyen lehetőségek vannak a leszokásra.
- Meg kell tanítanunk őket arra, hogy hogyan kell kritikusan állást foglalni, távolságot tartani, felismerni az alternatív magatartásformákat.

A balesetveszély kiküszöbölése az iskola és környezete területén.

- Házi rend betartása.
- Balesetmentes közlekedés biztosítása.
- Az elsősegély-nyújtási ismeretek, KRESZ ismeretek elsajátítása.
- Baleset megelőzési szabályok megismerése.

Értsék saját fejlődésüket, testi- lelki változásaikat, érzelmeiket és társkapcsolataikat.

Nyerjen különös hangsúlyt a család jelentősége.

Vigyázzanak magukra, felelősséggel viszonyuljanak a nemi élethez.

- Ismertessük meg a kamaszkor testi és lelki változásait, valamint a felelőtlen nemi élet következményeit.

Az egészségnevelés színterei

Tanórai foglalkozások

- Szaktárgyi órák témafeldolgozása – minden tantárgynak van csatlakozási pontja az egészségfejlesztéshez. (Pl. ismeretátadás és interaktív gyakorlatok, esetelemzések).

Tanórán kívüli foglalkozások

- Napközis és egyéb délutáni foglalkozásokon ~~iskolaotthonos~~ ~~foglalkozások~~ /esetfeldolgozás, játékok, játékos gyakorlatok, sportfoglalkozások a szabadban /
- Délutáni szabadidős foglalkozások /sportprogramok, témával kapcsolatos filmvetítések, vetélkedők, versenyek, egyéb játékos programok, csoportfoglalkozások/
- Egészségnap
- Hétvégi iskolai programok /sportrendezvények, kulturális programok /

- Kirándulások, túrák, sportprogramok
- Tájékoztató fórumok
- Szülői értekezlet, szülők számára szervezett fórum, tájékoztató

Iskolán kívüli rendezvények

- Kapcsolódás más szervezetek, intézmények programjaihoz.

Módszerek

- Az egészségfejlesztés szemléletének széleskörű elsajátíttatása az iskolában
- Tegyük szebbé az iskola környezetét! Pl. versenyek rendezése, témával kapcsolatos plakátok készítése, osztálytermek tisztaságának, esztétikumának értékelése, témával kapcsolatos cikkek, írások gyűjtése.
- Kirándulások szervezése a rendszeres testmozgás lehetővé tétele.
- Minden tantárgy tantervében (lehetőségekhez mérten) kapjon szerepet az egészséges életmód igényének kialakítása.

Környezeti nevelés az iskolában

Célok, alapelvek

Iskolánk a pedagógiai program jóváhagyásáig már két alkalommal nyerte el a megtisztelő ÖKO Iskola címet. Közösségünk tudatosan készül arra, hogy az örökös címet is birtokba vehesse. Ennek érdekében kiemelt fontossággal kezeljük, hogy dolgozóink, tanulóink és rajtuk keresztül a település lakossága is tudatos környezethasználóvá váljon.

Stratégiailag kiemelt céljaink

- Természetismereti, természetvédelmi, környezetvédelmi problémákkal kapcsolatos ismeretek átadása
- Globális környezeti problémákkal kapcsolatos érzékenység kialakítása
- Helyi környezeti, természeti problémákkal kapcsolatos érzékenység kialakítása, ezek felismeréséhez szükséges kompetenciák kialakítása, fejlesztése
- A természet szeretetére nevelés. A természet értékeinek megismerése, megóvása.
- A globális és a helyi környezeti problémákkal kapcsolatos aktivitásra, tevőleges magatartásra nevelés
- A mindennapi életben való környezettudatos gondolkodásra és magatartásra nevelés
- A fenntartható fejlődéshez szükséges kompetenciák kialakítása, fejlesztése

Tevékenységekhez közvetlenül kapcsolható részcélok:

- Saját környezetünkkel kapcsolatos aktivitásra, tevőleges magatartásra nevelés - Tisztasági verseny.
- Válogatott hulladékkezelésre szoktatás - Hulladékkezelési program.
- A kerékpáros közlekedés gyakorlatának, kultúrájának népszerűsítése - Kerékpáros közlekedést népszerűsítő program.
- Népi hagyományaink, népszokásaink megismertetése - Hagyományőrző program.
- A természet szeretetére nevelés, a gyerekek természettel való közvetlen élményekhez juttatása - Alsó tagozatos természetbarát szakkör. Madárbarát kertprogram.
- A gyerekek lakóhelyük közelében található természeti értékek megismertetése - Tanösvény program.

Iskolánk környezeti nevelési tevékenységében részt vesz a teljes testület, valamint a technikai dolgozók is. Az iskola pedagógusainak rendelkezniük kell a színvonalas környezeti neveléshez szükséges ismeretekkel, módszertani kompetenciákkal.

Az iskola technikai dolgozói rendszeres munkaköri tevékenységei közé tartozik több, a környezeti nevelési programokhoz kapcsolódó feladat.

A környezeti nevelési munkát segítő képzések

A környezeti nevelés terén sikeres, gyakorlott testületek általános tapasztalata, hogy az összehangolt, hatékony munkát egy olyan komplex, újszerű gondolkodást igénylő területen, mint a környezeti nevelés, az egységes és közös képzések hihetetlenül segítik.

Iskolánk testületének nagy hangsúlyt kell helyeznie az ilyen témájú képzéseken való közös (testületi) részvételre.

Módszerek, tanulásszervezési formák

Környezeti nevelési tevékenységeink során a következő módszereket és tanulásszervezési formákat alkalmazzuk:

- A tanítási órák klasszikus módszerei
- Kooperatív tanulási technikák
- Osztálykirándulások a környékre
- Csoportszintű gyakorlati foglalkozás szabadidős időszakban
- Szakköri foglalkozások
- Versenyek
- Terepgyakorlat

A környezeti nevelés színterei

A környezeti nevelés a tantárgyi keretek közt

Az iskolai oktató-nevelő munka nem szorítkozik a tantárgyak óráira, de a feladatok zömét mégiscsak e keretek között valósítjuk meg. Tanórákon történik azon ismeretek megalapozása, szemlélet formálása, amely során lehetőség van a helyes értékrend, a természethez fűződő viszony kialakítására. Ez minden szaktanár feladata, a megvalósítást viszont nagymértékben befolyásolja, hogy milyen tantárgyról is van szó. Néhány tantárgy oktatását többé-kevésbé a környezeti nevelési komponensek eddig is tartalmazták, de ezek tervszerű alkalmazása, összehangolása gondos tervezést igényel.

Környezeti nevelés tantárgyi keretek közt az alsó tagozaton

Környezeti nevelés a tanórákon

A környezeti nevelés átfogja az alsó tagozatos tárgyak teljes körét, valamennyi tantárgy ismeretanyagába beépítve, integrált módon történik.

Az első és második osztályban inkább az érzelmi beállítódás alakítása, a természettel, a környezettel való ismerkedés és "környezetbarát" szokások formálása a fő cél. Később fokozatosan alakul ki a tudatosság és elkötelezettség szintje.

A környezeti nevelés tantervbe illesztésének egyik megvalósítási módja a "beleoldás". Beleoldásnak vagy tematikus tanításnak nevezzük azt a módszert, amikor a környezeti nevelési fogalmakat, feladatokat és példákat a már meglévő tantervi célkitűzésekbe építik be. Ezt a módszert alkalmazhatjuk egyetlen téma tanításánál, vagy úgy is, hogy az egész tantervet áthatja a környezeti nevelés szemlélete. A megszokott tananyag kiegészítését és kibővítését adják a környezeti nevelési témák.

A beleoldás módszerének előnye, hogy könnyű megvalósítani. Ahol csaknem minden tantárgyat egyetlen pedagógus tanít, magától értetődő módon bele lehet szőni az órák anyagába a környezeti nevelési témákat. Eredményességének oka, hogy itt nyílik a leginkább lehetőség arra, hogy a szokásos napi tevékenységen belül helyet találjanak a környezeti nevelésnek.

A környezetismeret tantárgy az elemi környezeti nevelésnek a fókuszpontja azáltal, hogy óráin tervszerűen és intenzíven történik a tanulók környezeti attitűdjének és ismereteinek fejlesztése. Személyes tapasztalatokra, élménygyűjtésre épül. Integrálja a természeti és társadalmi jelenségeket. A tanulói tevékenységek állnak az órák megtervezésének középpontjában. A tantárgy koncentrációs lehetőségeket kínál: lehetővé teszi az anyanyelvi, matematikai, esztétikai és a környezeti nevelés összehangolását.

A magyar nyelv és irodalom órákon környezeti neveléshez kapcsolódó tevékenység lehet pl. a mindennapi életből, természeti környezetből vett témán alapuló szépirodalmi művek, versek, prózai alkotások, ismeretterjesztő szövegek tanulmányozása, elemzése. Néhány példa az alkalmazható módszerekből:

- kapcsolat keresése az olvasott szöveg és a tanuló saját élményei, tapasztalatai között
- szereplők cselekedeteinek értékelése
- érzelmek és tulajdonságok megfigyelése, kérdések és válaszok megfogalmazása
- emberi kapcsolatok felismerése, több szempont figyelembevétele

Matematika: Szöveges feladatokban valódi adatok felhasználása a tanítás során, például egyes vadon élő fajok egyedszámának, vagy az emberi népesség számának alakulása. Keressék meg más adatok hozzáférési forrásait, és az adatokat használják fel különböző típusú feladatok (algebrai műveletek, grafikonok készítése stb.) megfogalmazásánál.

A testnevelés eszköze lehet pl. a mozgás örömeinek átélése, a szabad levegőn tartózkodás fontossága. Az időjárás elemeinek közvetlen megtapasztalása. Lehetséges témák, tevékenységek, pl.:

- Gyalogos, kerékpáros túrák
- A természeti környezet sajátosságai
- Helyes viselkedés a természetben
- Tájékozódás terepen

Rajz és vizuális kultúra, ének: A művészeti tárgyak alkalmasak a kérdéskör érzelmi megközelítésére, a természet és az ember alkotta környezet szépségeinek művészi bemutatására. E tárgyak hatásosan fel tudják hívni a figyelmet az értékvesztésre, az uniformizálódásra, kulturális örökségünk megőrzésének fontosságára (módszer lehet pl. hulladékok felhasználása "művészeti" alkotások létrehozásához, virágok, csigaházak, termések gyűjtése, lenyomatok készítése).

A technika-életvitel tantárgy nagy lehetősége, hogy gyakorlati szempontból elemezzék a környezetbarát létformát, és követendő, helyes példákat keressenek és mutassanak be. (Lehetséges témák: ismerkedés az anyagokkal, érzékszervi tapasztalások, a közlekedés környezetszennyezése. Ember és környezete. Természeti és ember alkotta környezet. Kézműves technikák, Környezetbarát fogyasztói szokások, hulladékkezelés, takarékoság.)

Környezeti nevelés az „erdei” kirándulásokon

Az alsó tagozat évi rendszerességgel kirándulásokon vehet részt. Az kirándulás a környezeti nevelés egyik leghatékonyabb módszere. A valóságos környezet megismerésére, értékeinek befogadására nyújt lehetőséget. Itt az érzékszervekkel megtapasztalható tanulás dominál.

Környezeti nevelés tantárgyi keretek közt a felső tagozaton

Környezeti nevelés a tanórákon

A környezeti nevelés alapvető pillérei a természettudományi tantárgyak: természetismeret, biológia, földrajz, fizika, kémia, matematika. E tantárgyak tanulása során szerzi meg a tanuló a természetre vonatkozó ismeretek, összefüggések, kölcsönhatások sokaságát. Ez azért is fontos, mert védeni, szeretni csak azt lehet, amit ismerünk. Környezetünk élővilágának ismerete nemcsak tananyag, hanem a szemléletformálás nagyon fontos eszköze is.

A társadalomtudományi tantárgyak feladata, hogy a társadalomszerveződés, valamint az emberi viselkedés és kultúra irányából közelítse meg a kérdést. A környezeti válság megoldása nem képzelhető el a jelenlegi társadalmi viszonyok meghaladása nélkül. A korábbi döntések elemzése segíti a jelenben való eligazodást, növeli a jövő iránti felelősséget. Ezek a tárgyak útmutatást adnak a környezeti gondok felismeréséhez és megoldásához, a közügyekben való részvételhez. A humán tárgyak feladatai közé tartozik az is, hogy bemutassák a környezeti válság kezeléséhez és megoldásához szükséges világképet, erkölcsi értékrendet, valamint a rendelkezésre álló gazdasági és jogi eszközöket.

A technika-életvitel tantárgy nagy lehetősége, hogy gyakorlati szempontból elemezze a környezetbarát létformát, és követendő, helyes példákat keressen és mutasson be.

Az anyanyelv, idegen nyelvek oktatása során a környezeti nevelés lehetősége lehet például: újságcikkek elemzése, fordítása, amelyek környezeti problémákkal, azok sikeres megoldásával foglalkoznak, szituációs játékok játéka, a megszerzett ismeretek környezetvédelmi szakterületen való alkalmazásának bemutatása.

A művészeti tárgyak alkalmasak a kérdéskör érzelmi megközelítésére, a természet és az ember alkotta környezet szépségeinek művészi bemutatására. E tárgyak hatásosan fel tudják hívni a figyelmet az értékvesztésre, az uniformizálódásra, kulturális örökségünk megőrzésének fontosságára (egy módszer lehet pl. hulladékok felhasználása "művészeti" alkotások létrehozásához).

A test- és egészségnevelési tárgyak a környezet és az egészség szoros kapcsolatának megértésével, és az igények kialakításával tehetik a legtöbbet.

Környezeti nevelés az „erdei” kirándulásokon

A környezeti nevelés egyik hatékony módszere a terepi program, kirándulás szervezése. A valóságos környezet megismerésére, értékeinek befogadására, a problémák értelmezésére támaszkodik. A kirándulásokon az érzékszervekkel megtapasztalható, megismerő tanulás, a cselekvő- felfedező magatartás dominál. Ösztönzi a kollektív és egyéni érdeklődés kialakulását.

A környezeti nevelés projekt formában

A környezeti nevelés szempontjából kiemelt jelentősége van a szabadidős tevékenységeknek. A szabadabb keretek nagyobb teret engednek a többirányú pedagógiai módszerek alkalmazásához.

"Szépítsük meg az iskolánkat" tisztasági program

A tanulócsoporthoz közti verseny kiterjed a tanterem, a taneszközök rendjére, az öltözőszekrények rendezettségére, a könyvtár rendjére, mindezek tisztaságára.

"Madárbarát kert" program

A programhoz kapcsolódó tevékenységeink: madárodúk kihelyezése és kezelése, téli madáretetés, illetve mindezzel kapcsolatos ismeretterjesztés, szemléletformálás.

Tanösvény látogatások - természetismereti terepgyakorlatok

Az iskola tanulói évente ellátogatnak valamelyik közeli erdei tanösvényre. Programunk során a gyerekek szakmai vezetéssel ismerkednek meg a lakóhelyük közelében található természeti értékekkel.

Diavetítéses természetismereti előadások

Saját fotóanyagra épülő diavetítéses előadásokat tartunk a csoportoknak, a helyi Községi és Iskolai Könyvtárban.

Hagyományőrző foglalkozások

A tanév során népi hagyományok megismertetését célzó foglalkozást rendezünk. A program felépítése: rövid történeti áttekintés, népszokások felelevenítése, dramatikus játék dallal, tánccal.

Jeles napok

A környezeti nevelés a környezetkultúra átadásáról is szól. Meg kell terveznünk, hogyan alakítjuk ki ünnepi hagyományainkat. Ezeket a legváltozatosabb formában tesszük emlékeztetessé. Ráhangoljuk gondolatainkat, kialakítjuk szokásainkat, kiemelkedünk a hétköznapiakból. A tanév során egy-két alkalommal rendezünk az évszakok jellegzetességeihez, természet változásaihoz kapcsolódó rendezvényt, a jelentősebb környezetvédelmi napokról. (Föld napja, Madarak és fák napja).

Szakkörök

Szakköreink a tanév ideje alatt folynak, meghirdetésükre és a jelentkezésre szeptemberben kerül sor.

Iskolánk célzott környezeti nevelési programjai

Az ismertetett tevékenységek közül több egy-egy megfogalmazott cél köré csoportosul. Mind a megvalósítást, mind pedig az értékelést, fejlesztést hatékonyabbá teszi, ha ezeket a tevékenységeket együtt tervezzük meg, egységes program részeként kezeljük. Ezek alapján a következő programok fogalmazhatóak meg:

Hulladék program

A hulladékkezelés lokális és globális kérdéseire kapcsolódó környezeti nevelési tevékenységünket célszerű program szinten megvalósítani. A program eleme maga a válogatott hulladékgyűjtése és kezelése.

Ezen program kapcsolódik a település hulladék-kezelési programjához.

Hasznosítható-anyag gyűjtés: Az iskolai papírgyűjtés a tanév idején alkalmanként történik. Ilyenkor a papírok leadására nyílik lehetőség. A papírgyűjtés eredményét precízen nyilván tartjuk.

Veszélyes-hulladék gyűjtés: A szárazelemek gyűjtése szintén folyamatos.

Kerékpáros közlekedést népszerűsítő program

A kerékpáros közlekedés gyakorlatának, kultúrájának népszerűsítése egy vidéki településen alapvető feladata lehet a környezeti nevelésnek.

Elemei: kerékpár tároló létesítése, túrák.

Tanösvény program

Programunk során a gyerekek szakmai vezetéssel ismerkednek meg a lakóhelyük közelében található természeti értékekkel. A természetismereti tárgy tanítása során sokrétűen építünk a terepgyakorlatok és az előadások élményeire.

Elemei: terepgyakorlatok, természetismereti tanítási órák.

Az iskolai környezet kialakításában és az iskola működtetésében rejlő környezeti nevelési lehetőségek

Iskolánk külső, belső megjelenésének tükröznie kell azt a szemléletet, hogy mindenki fontosnak tartja a környezet állapotának milyenségét, az egészséges, esztétikus környezet biztosítását a hatékony munkavégzéshez.

Ehhez mindenkinek - pedagógusoknak, technikai munkatársaknak egyaránt - tevékenyen hozzá kell járulnia a saját munkaterületén, tevékenysége során.

Iskolánk arculatának fontos eleme a község lakói felé való nyitottság, törekvés arra, hogy a lakosság szélesebb rétege számára szabadidős és kulturális tevékenységek színtere lehessen.

Az iskola külső környezetének "zöldítése" az itt adódó lehetőségek kihasználása a környezeti nevelés érdekében

Madárbarát környezet megvalósítása

Etetők kihelyezése az udvar fáira a madarak megfigyelését, tanulmányozását teszi lehetővé. A téli folyamatos "madárgondozás" rendszerességre szoktat, ismeretekhez juttat, élményt nyújt a tevékenykedők számára, összességében óriási szemléletformáló hatása van.

Kerékpártároló kialakítása

Az osztályterem és az iskola belső környezete

Az iskolai környezet természet közelivé formálásához az osztályteremben szobanövények gondozásával járulhatunk hozzá. Az élőlények természetes közegükben való megfigyelése

hasznos tapasztalatokat nyújt, igényességre nevel, hozzászoktatja a gyerekeket a növényekkel való gondoskodáshoz, s egyúttal a közvetlen környezetet is emberibbé teszi.

Általánossá kell, hogy váljon iskolánkban a környezetbarát termékek használata a papírhasználatától az írószereken át a takarításig, tanórákon és az irodákban egyaránt.

A tantermek dekorálásához lehetőség szerint természetes alapanyagokat használunk: színes karton, fa, textil, parafa. Kerüljük az egészségkárosító anyagokat tartalmazó termékeket. Műanyagokat csak indokolt esetben alkalmazzunk. A dekoráció legyen tartós, máskor is felhasználható.

Hulladékgyűjtés

A tevékenység részleteit lásd a Hulladék program ismertetésénél.

Kommunikáció, faliújság

Tanulóink, és természetesen a szülők, a pedagógusok figyelemfelkeltését, tájékoztatását biztosítja a faliújság. Így tudunk írásban, fotókon hírt adni a községünkben történő jelenségekről, folyamatokról, eseményekről, programjainkról.

Társadalmi kapcsolatok

Iskolánk a környezeti nevelési céljait külső és belső társadalmi kapcsolatainak aktív bevonásával valósítja meg. Ezeknek a kapcsolatoknak a szélesítése, fejlesztése folyamatos feladatunk.

Belső kapcsolatok: iskola – szülő - tanuló viszony a környezeti nevelés terén

A környezeti nevelés terén, az iskola legfontosabb célcsoportjai: a tanulók, a szülők, a családok, a helyi közösség tagjai. Az iskolai környezeti nevelés fogékonyabbá teszi a szülőket, illetve a helyi lakosságot a helyes környezet- és természetvédő magatartás iránt.

Az iskola törekszik a szülők környezeti akciókba való bevonására. Szoros együttműködés alakult ki a szülőkkel a tantermek rendszeres felújításában, hasznos-anyag gyűjtés terén és több szabadidős programunk kapcsán.

Fontos, hogy a szülőket rendszeresen tájékoztassuk környezeti nevelői munkánkról, valamint az ezzel kapcsolatos feladatokról.

Az iskolánk külső kapcsolatai a környezeti nevelés terén

Fontos az iskola fenntartójával, a községi önkormányzattal való együttműködésünk fejlesztése. Ez idáig ez elsősorban a programok támogatásában, pályázati csatornán keresztül valósult meg. Együttműködésre van lehetőség a település szintű környezetvédelmi problémákra való figyelemfelhívás és problémakezelés kapcsán. Szerteágazóak a civil szervezetekkel való kapcsolataink. Ezek általában szűkebb területtel foglalkozó szervezetek, kapcsolataink egy-egy programunkhoz kötődnek (Bükki Nemzeti Park, Életfa Környezetvédő Szövetség, Boldogasszony Papucs Túrászakosztály, Felsőtárkányi Erdészet, a Felsőtárkányi Hegyikristály Üdülõpark).

A helyi civil szervezetekkel és a község vezetésével való kapcsolatok épülése szempontjából fontos a helyi eseményeken való minél sokrétűbb részvétel.

2.14 A tanulók jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

A tanulók magatartásának értékelésénél és minősítésénél az 1-8. évfolyamon a példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2) érdemjegyeket, illetve osztályzatokat alkalmazzák.

Az 1- 2. évfolyamokon félévkor és az 1. évfolyamon tanév végén is szövegesen értékeljük a tanulók magatartását. A 2-4. évfolyamon tanév végén a szöveges értékelést felváltja az érdemjeggyel történő értékelés. Az 2-8. évfolyamon a tanuló magatartását az osztályfőnök minden hónap végén érdemjegyekkel értékeli.

A magatartás félévi és év végi osztályzatát/szöveges minősítését az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg.

Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról. A félévi és az év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.

A magatartás értékelésének és minősítésének követelményei

Példás (5) az a tanuló, aki:

a házirendet betartja,
a tanórán és tanórán kívül példamutatóan, rendesen viselkedik,
kötelességtudó, feladatait teljesíti,
önként vállal feladatokat és azokat teljesíti,
tisztelettudó,
társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben udvariasan, előzékenyen, segítőkészen viselkedik,
az osztály és az iskola közösségi életében aktívan részt vesz,
óvja és védi az iskola felszerelését, a környezetet,
nincs figyelmeztetése, intője vagy megrovása.

Jó (4) az a tanuló, aki:

a házirendet betartja,
tanórán vagy tanórán kívüli foglalkozásokon rendesen viselkedik,
feladatait a töle elvárható módon teljesíti,
feladatokat önként nem, vagy ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti,
az osztály vagy az iskolai közösség munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt,
nincs írásbeli intője vagy megrovása.

Változó (3) az a tanuló, aki:

az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be,
a tanórán vagy tanórán kívül többször viselkedik fegyelmezetlenül,
feladatait nem teljesíti minden esetben,
előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva,
a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik,
igazolatlanul mulasztott,
osztályfőnöki intője vagy megrovása van.

Rossz (2) az a tanuló, aki:

a házirend előírásait sorozatosan megsérti,
feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti,
magatartása fegyelmezetlen, rendetlen,
társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik,
viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza,
több alkalommal igazolatlanul mulaszt,
több szaktanári figyelmeztetést kapott, illetve van osztályfőnöki megrovása vagy ennél magasabb fokú büntetése.

A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

A tanulók szorgalmának értékelésénél és minősítésénél az 1-8. évfolyamon a példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2) érdemjegyeket, illetve osztályzatokat alkalmazzák.

Az 1- 2. évfolyamokon félévkor és az 1. évfolyamon tanév végén is a tanulók szorgalmát szövegesen értékeljük. A 2-4. évfolyamon tanév végén a szöveges értékelést felváltja az érdemjeggyel történő értékelés. Az 5-8. évfolyamon a tanuló szorgalmát az osztályfőnök minden hónap végén érdemjegyekkel értékeli.

A szorgalom félévi és év végi osztályzatát/szöveges minősítését az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg.

Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról. A félévi és az év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.

A szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei

Példás (5) az a tanuló, aki:

képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt,
tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi,
a tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is, és azokat elvégzi,
munkavégzése pontos, megbízható,
a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként vesz részt,
a taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza.

Jó (4) az a tanuló, aki:

képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt,
rendszeresen, megbízhatóan dolgozik,
a tanórákon többnyire aktív,
többlet feladatot, tanórán kívüli foglalkozásokon vagy versenyeken való részvételt
önként nem, vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti,
taneszközei tiszták, rendezettek.

Változó (3) az a tanuló, akinek:

tanulmányi teljesítménye elmarad képességeitől,
tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó,
feladatait nem mindig teljesíti,
felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik,
érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja,
önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre,
felügyelettel dolgozik.

Hanyag (2) az a tanuló, aki:

képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében,
az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg,
tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen,
feladatait folyamatosan nem végzi el,
felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek,
a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak
ellenszegül,
félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen.

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

Az iskolai jutalmazás és büntetés formái

Jutalmazás

Azt a tanulót, aki képességeihez mérten

példamutató magatartást tanúsít, vagy
folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el, vagy
az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez, vagy
iskolai, illetve iskolán kívüli tanulmányi, sport- és kulturális stb. versenyeken,
vetélkedőkön vesz részt, vagy

bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez, az iskola *jutalomban* részesíti.

Az iskolai jutalmazás formái:

Iskolánk dicséretben részesíti, illetve jutalmazza azt a tanulót, aki képességeihez mértén:

tanulmányi munkáját kiemelkedően végzi,
kitartóan szorgalmas,
példamutató közösségi magatartást tanúsít,
eredményes kulturális munkát végez,
kimagasló sportteljesítményt ér el,
jó szervező és irányító munkát végez tartósan, vagy kiváló eredménnyel záruló együttes munkában vesz részt,
példamutatóan látja el ügyeletesi és hetesi munkáját.

Az írásos dicséretnek formái:

tanítói, tanári dicséret,
osztályfőnöki dicséret,
igazgatói dicséret,
nevelőtestületi dicséret.

Az egész tanévi kiemelkedő teljesítményt a bizonyítványba is be kell jegyezni és a tanévzáró ünnepély nyilvánossága előtt oklevéllel is elismeri az iskola.

A dicséretes munkák könyv- és tárgyjutalomban részesülhetnek.

Év tanulója díj – javaslatot tehet rá az igazgató, nevelőtestület és a diáktanács.

Odaítélésében a nevelőtestület dönt!

Büntetés

Az a tanuló, aki kötelességeit enyhébb formában megszegi, fegyelmi intézkedésben részesül.

Az intézkedés különböző fokozatait a tájékoztató füzetbe, és az osztálynaplóba is be kell írni.

Szóbeli figyelmeztetés, intés, rovás előzi meg az írásos intézkedéseket.

Írásos fegyelmi intézkedések:

tanítói, tanári figyelmeztetés, intés, rovás,
osztályfőnöki figyelmeztetés, intés, rovás,
igazgatói figyelmeztetés, intés, rovás.

Az a tanuló, aki kötelességeit szándékosan és súlyosan megszegi, fegyelmi büntetésben részesítendő. A fegyelmi büntetést a Fegyelmi Bizottság szabja ki, alkalmankénti tagokkal.

Fegyelmi büntetések

megrovás,
szigorú megrovás,
áthelyezés más tanulócsoportba vagy iskolába (kizárás az iskolából) nevelőtestületi határozat alapján.

ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA - NEVELÉSI PROGRAM

Pedagógiai programunkban megfogalmaztuk a művészeti nevelés általános célkitűzéseit, feladatait. A helyi tantervekben – az adott hangszerre, tantárgyra vonatkozó célokat határoztuk meg. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges, a nevelő - oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke a pedagógiai program mellékletében található.

Az alapfokú művészeti iskola nevelő-oktató munkájának pedagógiai alapelvei, értékei, célja:

Az iskola pedagógiai programjának alapelemeit, tartalmát és követelményeit az alapfokú művészetoktatás követelményei, tantervi programja határozza meg, figyelembe véve a helyi lehetőségeket, elvárásokat, feltételeket.

Legfontosabb célunk a tanulóban az általános műveltség, a zeneművészet, a zene szeretetének, értésének és művelésének megalapozása, fejlesztése, a tehetséges tanulók művészeti pályára való felkészítése, irányítása.

A hangszeritanítás értékes zenei anyagon, korszerű eszközökkel hozzájárul a növendékek biztonságos hangszerkezeléséhez, megalapozza a művészi kifejezőkészségüket, kibontakoztatja alkotó fantáziájukat. A zeneiskola szoktassa a növendékeket rendszeres, céltudatos munkára, neveljen bennük önfegyelműző, rendszerező képességet, szorgalmat. Nevelje tanulóit az értékes zene szeretetére, a válogatás igényére, ösztönözze őket rendszeres hangverseny látogatásra, készítse fel az amatőr zenélésre.

A szakosított pedagógiai programba és tantervi irányelveiben képviselt értékek azt a célt szolgálják, hogy a tanulók által választott művészeti ismeretek, fejlesszék készségeiket, képességeiket. Zenei tanulmányaik járuljanak hozzá személyiségük minél teljesebb kibontakozásához, azon sajátos tulajdonságaikat fejlesztve, melyekre a gyermek nyitott és az átlagosnál jobb képességeket mutat fel. A program feladata nevelni a gyermek esztétikum iránti érzékenységét, fogékonyságát, önismeretét, önérték érzését, magatartási és együttműködési kulturáltságát, nemzeti identitását, kulturált életmód kialakítását. A zeneiskola feladata továbbá megismertetni növendékeivel az egyetemes művészet legjellegzetesebb, legnagyobb hatású értékeit, alkotásait, elősegíteni a harmonikus életmód kialakítását, a szabadidő kulturált eltöltését.

Tanulóink eredményes és hatékony személyiségfejlesztése érdekében rendkívül fontos, hogy az összetett intézmény alapfokú művészeti iskola és általános iskolai része szoros kapcsolatban van minden tekintetben, illetve azok tantestületei is.

A zeneművészeti oktatási célja, hogy a maga sajátos eszközeivel, hangszeres oktatással, érzelmi és esztétikai neveléssel járuljon hozzá egy sokoldalú zeneileg (is) művelt, érett, kreatív személyiség kialakításához.

Ennek megfelelően az iskola pedagógiai programja és helyi tanterve felépítés szempontjából követelményközpontú, pedagógiai koncepciója szerint tanuló központú.

Célunk olyan belső iskolai légkör, tartalmi munka megteremtése, ahol jól érzi magát a tanuló és a tanár egyaránt. Ahol a tanuló is alkotó részese a tanítás-tanulás folyamatának. Tudatosan és radikálisan csökkenteni akarjuk a tanulókat érő kudarcélmények számát. A sikerélményen keresztül történő munkát tartjuk célravezetőnek. Arra törekszünk, hogy zeneiskolánkban minden tanuló saját képességeinek, lehetőségeinek optimumáig jusson el értelmi és erkölcsi fejlődésben. Biztosítani kívánjuk részükre a teret, ahol gyakorolhatják és fejleszthetik képességeiket, felfedezhetik önmagukat.

Általános nevelési, pedagógiai célok, feladatok:

- Minden munka végzésénél elsődlegesen a célt kell ismernünk, kijelölnünk, mert határozza meg egész tevékenységünket.
- Növendékeink zenei tudását képességeiknek megfelelően a lehető legmagasabb színvonalra fejlesztjük, arra neveljük őket, hogy törekedjenek a továbbfejlődésre, mert aki nem fejlődik, az visszafejlődik.
- Hangszertanításunkban mindig a végcélből vezetjük le a kiindulópontot.
- A zeneiskolai növendék olyan önálló lény, aki kibontakozóban lévő egyéniséggel, sajátos érzelmi élettel, fantáziával, öntudattal, önérzettel rendelkezik.
- Munkánkat eredményesen akarjuk végezni, így elsődleges cél növendékeinket aktivizálni, elérni azt, hogy maguk is akarják a fejlődést, műveltségi szintjük, látókörük tágítását.
- Munkánk eredményeképpen siker, balsiker vagy kudarc is születik. Az első kettő ösztönző élménnyé válhat, de az utolsó inkább csak rombol.
- Zenetanításunk jellemformálás nélkül elképzelhetetlen, melyhez alapvetően szükséges a növendékek bizalmának megnyerése. (Bizalmat általában az iránt érzünk, akiről tudjuk, hogy javunkat akarja, akit érdekel sorsunk, aki mindenre keres megoldást, és szakmai vonatkozásban teljes biztonsággal vezet.)
- Elsődleges a munkára nevelés is, melynek tervszerűen történik.
- A szülőkkel való jó kapcsolat kialakítása és megtartása elengedhetetlen
- Törekszünk arra, hogy növendékeinkben kibontakoztassuk azokat az adottságokat, amelyekkel rendelkeznek.
- Gondosan készítjük elő növendékeinket (szakmai és pedagógiai szempontból is) a szereplésekre.
- A szaktárgyakra lebontott követelményeket az érvényben lévő tantervek tartalmazzák.

Az alapfokú művészeti iskolában megszerzett ismeretek, készségek és képességek a tanuló számos kulturális közösségi, amatőr művészeti tevékenység művelésére teszi alkalmassá. Fontos, hogy a tanuló a tanulmányi évei alatt megismerkedjen a közösségi művészeti tevékenység szépségeivel, a közös zenélés, éneklés élményével. A zeneiskola befejezése után a növendék keresse a művészeti, kulturális közösségeket, részt vegyen működésükben. Ezért fontos, hogy az iskola szakmai segítséget nyújtson a művészeti közösségek alakulásához, működéséhez, együttműködjön a közösségek fenntartóival, működtetőivel, egyesületekkel.

A gyermek tanulmányai, tanítási órákra, foglalkozásokra való felkészülése, a gyakorlás körülményeinek megteremtése, rendszeres és folyamatos biztosítása, az órákon való megjelenése igényli a szülők szervező és segítő tevékenységét.

Az iskola átlagban napi 1 óra időtartamban foglalkoztatja a tanulót. Fontos tehát, hogy figyelembe vegyük a gyermek terhelhetőségét, és hogy a közismereti iskolai elfoglaltságaihoz igazodva alakuljanak ki az arányos terhelést biztosító órarendek, lehetőség szerint óvjuk meg növendékeinket az esetleges túlterheléstől.

Alapfeladatok rendje és követelményei:

A zeneoktatás, nevelés alapvető feladata:

- Zenei műveltség megalapozása, fejlesztése.
- A zenei képességek fejlesztése.
- A zenei írás-olvasás fejlesztése.

- A zenei terminológia és jelentésük megismerése.
- A zene logikájának, harmóniai szerkezetének és formáinak megismertetése.
- A főbb zenei stílusok, a zeneirodalom nagy korszakainak, népünk zenéjének és a zenetörténet nagy egyéniségeinek megismertetése.
- A tanuló rendszeres zenehallgatásra nevelése.
- Az értékes zene megszerettetése, a növendékek zenei ízlésének formálása.
- Tehetséggondozás.
- A zenei pályát választó növendékek felkészítése szakirányú továbbtanulásra, képzés és idő biztosítása ehhez emelt szinten.
- A növendékek rendszeres, céltudatos munkára, hatékony gyakorlásra nevelése.
- A tanuló aktív társas muzsikálásra nevelése; amatőr zenekarokban, kamaraegyüttesekben való felkészítés, ösztönzés.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok:

Az ének, a zene erkölcsnemesítő, emberformáló és nevelő erejét már régóta felismerték (Platón, Arisztotelész). Magyarországon Kodály Zoltán és tanítványai az 1920-as évektől hirdetik: a zenei anyanyelvre és a zenei írás-olvasásra épülő nevelési koncepció a személyiség érzelmi, akarati, morális és intellektuális szféráját fejleszti.

Az esztétika, művészeti nevelés csak akkor érheti el a célját, ha esztétikai, művészeti élményhez juttatjuk növendékeinket, hiszen a művészet éppen élményszerű átélhetősége révén válik az emberformálás eszközévé. Az élmények ereje, intenzitása a zenetanulás során az érzelmekkel kerül kapcsolatba, amely kialakítja a befogadás és az önkifejezés milyenségét. A zenetanulás a növendékekben számos olyan készséget és képességet alakít ki, amely megkönnyíti a tanulók munkáját és előrehaladását az élet más területein is.

Iskolánk tantestülete az alábbi célok megvalósítását tekinti elsődlegesnek:

Az analízáló képesség fejlesztése tanulóink minél magasabb szintű, komplex teljesítmény-nyújtásuk érdekében.

A figyelem időtartam, tartóssága – a gyermekek életkorának a zenei anyagnak a játékformák mellett – a tanárok alkalmazott módszereitől is függenek, ezért ösztönözzük a kollégákat a személyre szóló változatos, érdekes technikák kidolgozására és alkalmazására.

A zenetanulás sikere elsősorban a katarzis-élményhez való eljutáson múlik, amelyhez zenetanáraink részéről nyitottság, rugalmasság, gyermekekre figyelő alkalmazkodó gondolkodás és intuíció szükséges.

Tanulóink motiváltságát, akarati tulajdonságait rendszeresen szükséges vizsgálni.

A számítógépek, computerek az élet valamennyi területén – így a zenetanulásban is – tért hódítanak. Szükség van a zeneiskola oktatás újragondolására, esetleg olyan új tárgyak bevezetésére, amelyek jobban harmonizálnak a megváltozott időnek (akusztikus hangszerek, szintetizátor-keyboard stb.).

A fenti feladatok megvalósításában a zenepedagógus emberi hozzáértése, színvonalas tevékenysége a meghatározó. Elengedhetetlen a jól kiválasztott módszer sikeres megvalósulása, melynek kulcsa a pedagógus személyisége, szakmai felkészültsége, koncepciójának következetes végig vitele. Életvitelükkel sugározniuk kell a műveltség, a művészet és a harmonikus élet összetartozását.

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok:

Az iskola a gyermekközösség, a tanulóközösség kialakítása, fejlesztése során a szülők közösségével együttműködve végzi nevelő-oktató munkáját. Bár az alapfokú művészeti iskolában egyéni oktatás folyik, a közösségi nevelés elengedhetetlen feltétele az eredményes teljesítmények elérésében. A zenetanulásban elsődleges szerephez jut a siker örömeinek átélése. Növendégeink akkor tudnak igazán ösztönzést szerezni előrehaladásukban, ha mások is rendszeres tanúi a teljesítményüknek. Minden szereplés, fellépés semmivel sem pótolható élményt biztosít számukra. A közösség, a szülők, a szaktanárok, tanulótársak előtt nyújtott produkciók lakalmával kialakul a közösségi siker, vagy esetlegesen a kudarc átélésének képessége, mélyül az összetartozás érzése, egymás megbecsülése, a felelősségérzet, az önismereten és önbecsülésen keresztül növekszik a közösségi kommunikációs és érzelmi tényezők hatása.

Kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

A hátrányos helyzetű tanulók esetében (jegyzői határozat alapján) gyermekvédelmi támogatásban részesülő tanulóink térítési díj mentességet élveznek.

Tehetséggondozás:

A zenei tehetség a gyermek életében már egészen korán megmutatkozik, melyet fel kell ismernünk, közben vizsgálva egész személyiségét, kreativitását, temperamentumát, értelmi képességeit, logikai készségét, memóriáját, akaraterejét.

A kiselőképző, előképző, és hangszeres előképzős csoportokkal való foglalkozás fontos hiszen segítséget nyújt pl. a hangszeres alkalmasság, érettség megállapításában, megkönnyíti a hangszerválasztást.

Fontosak a hangverseny-bemutatók az óvodában, iskolai tanórákon, hangversenyek kicsik számára, hiszen a találkozás az „élő” zenével a leghatékonyabb inspiráló erő.

A művészetoktatás fakultatív formája lehetőséget ad arra, hogy a tanulók maguk válasszák meg - érdeklődésük alapján- e művészeti terület valamelyik tanszakát, ami a pályaaorientáció alapját jelentheti. Az iskola feladata felismerni és kiválasztani a kiemelkedő tehetségeket és -tehetséggondozó pedagógiai tevékenységgel – segíteni, irányítani pályaválasztásukat. Ezek a növendékek legyenek résztvevői kiváló felkészültség, szakmai válogatás után – megyei, területi, országos bemutatóknak, versenyeknek; ami a növendék megmérettetését és a tanár szakmai tájékozódását egyaránt szolgálja.

Lehetőségek a tehetséges növendékek számára:

- A rendkívüli zenei tehetségek „B” tagozatra való besorolása, ami a főtárgyi óraszám 50%-os növekedését jelenti.
- Konzultációs lehetőség biztosítása a konzervatóriumokba.
- Tanulmányi- és hangszeres versenyeken, találkozók, fesztiválok, való részvétel biztosítása
- A tanárok továbbképzése, fórumokon, kurzusokon való részvételük is a tehetséggondozás fontos alapkérdése.

4. AZ ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA MŰKÖDÉSÉNEK RÉSZLETES LEÍRÁSA

4.1. ÁLTALÁNOS ISMERTETÉS

Az intézményegység alapfokú művészetoktatási intézmény. Az iskolában indítható tanszakokat, a képzés idejét és tartalmát az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjáról szóló törvény alapján határoztuk meg.

A zeneiskolai oktatás a kiselőképző foglalkozásokon (zeneóvoda), a szolfézs és hangszeres előképző osztályokban, valamint az alsó fokú és továbbképző osztályokban történik.

A zeneiskolába az vehető fel, aki megfelelő adottságokkal rendelkezik és a szaktanár (előkészítő, hangszeres előkészítő évfolyamok után) javasolja a továbbtanulását.

Zenei tanulmányokra jelentkezni az e célokra rendszeresített nyomtatványon kell.

A hangszeres alapfokú osztályba az a tanuló léphet, akit a hangszeres előképző-előkészítő befejezése után a tanára javasol, vagy aki nem vett részt az előképző foglalkozásokon, de a felvételi vizsgán az előképző anyagnak megfelelő ismeretekkel rendelkezik, és a választott hangszeres tanulásra alkalmas. Új tanuló felvételéről az igazgató dönt. A zeneiskolába tanévenként az új és a régi tanulóknak egyaránt be kell iratkozni. Régi tanulók a beiratkozáskor a bizonyítványukat nyújtják be. A tanulmányi átlag után állapítják meg a térítési díj összegét. Törölni kell a tanulók névsorából azt a tanulót, aki a fő vagy kötelező tantárgyakból 10 vagy ennél több órát igazolatlanul mulasztott.

Az alapfokú művészetoktatási intézmény évfolyamainak befejezése végén a tanuló vizsgát tesz le főtárgyból, melyik alapul szolgál a növendék továbbképző osztályban folytatható tanuláshoz. A továbbképző osztályba csak az a tanuló léphet, amelyik jeles osztályzatot kapott a záróvizsgán és példás szorgalommal rendelkezik. A továbbképző is záróvizsgával fejeződik be.

4.2. AZ ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLÁBAN OKTATHATÓ TANSZAKOK

Klasszikus zene:

- zongora
- csembaló
- furulya
- fuvola
- klarinét
- szaxofon
- trombita
- kürt
- harsona (tenorkürt, baritonkürt)
- tuba
- ütő
- gitár
- hegedű
- magánének

Elektroakusztikus zene:

- szintetizátor- keyboard

Népzene:

- citera
- népiének

KÖTELEZŐ ÉS KÖTELEZŐEN/ VÁLASZTHATÓ TÁRGYAK:**Kötelező tárgy:**

- szolfézs

Kötelezően választható tárgyak:

- elméleti: szolfézs, zenetörténet - zeneirodalom, improvizáció
- gyakorlati: zongora, második hangszer, kamarazene, zenekar, kórus.

Választható tárgyak: szolfézs, zenetörténet - zeneirodalom, improvizáció, kamarazene, zenekar, kórus.

4.3. A KÉPZÉS PEDAGÓGIAI SZAKASZAI

A maximális képzés 12 évfolyamból áll

A 12 évfolyam elvégzése után a tanulónak (22 éves koráig) lehetősége van új tanszakok tanulására.

Az évfolyamok száma az egyes tantárgyak, hangszerek zenei jellegéből, technikai követelményeiből illetve életkori sajátosságokból következően változó.

Évfolyamok száma:

Előképző:	2 évfolyam
Hangszeres előképző:	2 évfolyam
Alapfokú képzési idő:	4-6 évfolyam (1-6. évfolyam)
Továbbképző:	4 évfolyam (7-10. évfolyam)

Egyéni főtárgy- klasszikus zene:

Furulya, fuvola, klarinét, szaxofon, trombita, kürt, harsona (tenorkürt, baritonkürt), tuba, ütő, gitár, zongora, csembaló, hegedű, magánének, szolfézs.

Egyéni főtárgy- elektroakusztikus zene:

Szintetizátor, szintetizátor - keyboard.

Egyéni főtárgy- népzene:

Citera, népiének.

A képzés évfolyamainak száma:**Klasszikus zene:**

2+6+4= 12 évfolyam: furulya, fuvola, klarinét, szaxofon, trombita, kürt, harsona (tenorkürt, baritonkürt), tuba, ütő, gitár, zongora, csembaló, hegedű

1+6 évfolyam: magánének

Elektroakusztikus zene:

2+6+4= 12 évfolyam: szintetizátor- keyboard

Népzene:

2+6+4= 12 évfolyam: citera, népiének

Bevezethető a kamarazene mint főtárgy a továbbképzős évfolyamok helyett.

Óraterv:

Tantárgy	Évfolyam											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	1,	2,	1,	2,	3,	4,	5,	6,	7,	8,	9,	10,
Főtárgy	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező v. kötelezően választható	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Választható	2	2										
Összesen	2-6	2-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A tanuló zenei képzése főtárgyból, kötelező vagy kötelezően választható tárgyból, illetve a választható tárgyból tevődik össze.

Időtartamaikat az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja határozza meg.

Kötelező tárgy:

szolfézs – heti 2x45 perc előképző, hangszeres előképző,
„A” tagozat 4. évfolyam végéig, „B” tagozat utolsó évfolyam végéig

Kötelezően választható tárgy:

elméleti: szolfézs, zeneelmélet, zenetörténet - zeneirodalom, improvizáció - heti 2x45 perc
gyakorlati: zongora, második hangszer, kamarazene, zenekar, kórus. - heti 2x45 perc
zongora („B” tagozat) - heti 1x30 perc

Választható tárgy:

szolfézs, zeneelmélet, zenetörténet - zeneirodalom, improvizáció, kamarazene, zenekar, kórus, népzene – heti 2x45 perc
zongora („A” tagozat) – heti 1x30 perc

Korrepetíciós idők (minimum):

„A” tagozat 1. évfolyamig 5 perc, 2.-3. évfolyam – 10 perc, 4. évfolyamtól 15 perc.
„B” tagozat 1.-2. évfolyam -10 perc, 3.-4. évfolyam 15 perc, 5. évfolyam – 20 perc.

A hangszeres (kivéve gitár, zongora, ütő) és magánének főtárgyhoz szorosan kapcsolódó kötelező kiegészítő foglalkozás (korrepetíció), a tanuló óraszámába nem számítható be.

(* kamarazene csoportlétszáma a műfajnak megfelelően: 2 – 8 fő, maximum 15 fő)

A szolfézs kötelező tárgy évfolyamonkénti beosztása:

„A” tagozat

„B” tagozat

előképző

hangszeres előképző

Alapfok évfolyamok:

1. évfolyam

2. évfolyam

3. évfolyam

4. évfolyam

5. évfolyam

6. évfolyam

3. évfolyam

4. évfolyam

5. évfolyam

6. évfolyam

Továbbképző évfolyamok: 7. évfolyam

8. évfolyam

9. évfolyam

10. évfolyam

4.4. A TANULMÁNYI EREDMÉNY ÉRTÉKELÉSÉNEK MÓDJA

Az alapfokú művészeti iskolában a beszámoltatás, számonkérés évenként két alkalommal – félévkor és év végén történik, melynek eredményéről az ellenőrzőbe illetve bizonyítvány könyvbe vezetett értékeléssel tájékoztatjuk a szülőket.

A tanuló kérelmezheti, hogy több évfolyam tanulmányi követelményének egy tanévben, illetve az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget.

A beszámoló mellett a növendékek hangversenyeken, tanszaki meghallgatásokon, tanszaki hangversenyeken adnak számot a munkájukról. További lehetőség a megmérettetésre a megyei, területi, országos versenyek, találkozók. A tanulót havonként értékelni kell eredményjeggyel, tanulmányi eredménye és szorgalma alapján. Az osztályozásra a tantervi követelmények, valamint a tanuló gyakorlati és elméleti eredményének egybevetése alapján:

1. Főtárgy, szolfézs-zeneelmélet, zenetörténelem – zeneirodalom tárgyak esetében:

jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen(1)

2. Kamarazene, zenekar esetében: *kiválóan megfelelt, jól megfelelt, nem felelt meg*

3. A hangszeres előképző, szolfézs-előképző esetében:

jól megfelelt, megfelelt, nem felelt meg

4. A szorgalom értékelése: *példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2)*

A szorgalom minősítését az igazolatlan mulasztások a következő módon befolyásolják:

Az a növendék, akinek a tanév folyamán

– 2-3 igazolatlan mulasztása van, legfeljebb: jó (4)

– 4-5 igazolatlan mulasztása van, legfeljebb: változó (3)

– 6-9 igazolatlan mulasztása van, legfeljebb: hanyag (2) minősítést kaphat.

Az eredményjegyről a tanuló szüleit az ellenőrző könyv és bizonyítvány útján kell tájékoztatni.

A beszámoltatás és számonkérés formái:

- A tanár heti rendszerességgel figyelemmel kíséri a növendékek fejlődését és szóban értékeli azt.
- A hónap végén (illetve alkalmanként hónap közben is) érdemjeggyel osztályozza a tanulók előrehaladását.
- Az előképző és a továbbképző évfolyamokon nem kötelező a havi érdemjegyes értékelés.
- Hangszeres, egyéni tárgyak esetén a számonkérés módjai:
- Félévi meghallgatás, tanszaki koncert, iskolán kívüli fellépések, koncertek. Ezeket a főtárgy naplóba dokumentációra kerülnek.
- Évvégén a tanszak tanárai előtt minden tanuló zártkörű vizsgán számot ad tudásáról.
- A félévi és év végi beszámolókon a tanulók által nyújtott teljesítmények technikai és zenei jellemzői feleljenek meg az egyes tanszakok és évfolyamoknál rögzített követelményekkel.

Követelmények: A tanuló a zenei anyagot életkora, évfolyama és egyéni képességei illetve készség szintjének megfelelően szólaltassa meg, az adott mű stílusához hűen, értelmesen tagolva, kifejezően, a zene folyamatát és összefüggéseit érzékeltetve.

Csoportos tárgyak esetén:

Félévkor összefoglaló óra, év végén vizsgaóra keretében.

Javítóvizsga:

Kötelező tárgyakból a tanév végén kapott elégtelen osztályzat esetén a tanuló szeptember 1-ig javítóvizsgát tehet. A javítóvizsgát bizottság előtt kell megtartani. Ennek lebonyolításáról az igazgató intézkedik.

ALAPVIZSGA – ZÁRÓVIZSGA

A CXC. a nemzeti köznevelésről szóló törvény 6. § (7) bekezdése értelmében:

- A tanuló az utolsó alapfokú évfolyam befejezését követően művészeti alapvizsgát tehet, mely a továbbképző évfolyamokon való továbbtanulásra jogosít.

A tanuló az utolsó továbbképző évfolyam elvégzését követően művészeti záróvizsgát tehet.

MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA ÉS ZÁRÓVIZSGA VIZSGASZABÁLYZAT

A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei:

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai:

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálgatható legyen a tanuló felkészültsége és tudása.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá, amennyiben az nem felel meg a követelményeknek, átdolgoztathatja.

A választható tantárgyak közül vizsgatantárgynak csak az a tantárgy választható, amelyet az intézmény pedagógiai programja szerint biztosít, valamint amely esetében a tanuló a tantárgy tanításának utolsó évfolyamán az előírt tantárgyi követelményeknek eleget tett.

Hangszer, illetve magánének („A” tagozat) főtanszakos tanulók szolfézs zeneirodalom ill. zenetörténet vizsgatantárgyak közül választhatnak.

A vizsgabizottság összetétele: A művészeti alapvizsgát és záróvizsgát háromtagú vizsgabizottság előtt kell letenni. A vizsga zártkörű, a tanulók egyesével jönnek be. A vizsga időpontjáról a szülőket írásban értesíteni kell.

A vizsga összetétele:

Szolfézs: írásbeli és szóbeli vizsga.

Hangszer, magánének, népiének: gyakorlati vizsga

Előrehozott vizsga:

Az alapfokú művészetoktatási intézmény tanulói számára előrehozott vizsga is szervezhető.

Előrehozott művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga az egyes tantárgyra előírt iskolai tanulmányi követelmények teljesítése után, a tanulói jogviszony fennállása alatt, az iskolai tanulmányok teljes befejezése előtt, egyes vizsgatárgyból, első alkalommal tett művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés:

Részlegesen vagy teljes mértékben mentesülhet a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az adott tárgyból országos művészeti tanulmányi versenyen egyéni versenyzőként a versenyfelhívásban meghatározott helyezést, teljesítményt, szintet eléri.

Ha a tanuló már rendelkezik a zeneművészeti ág valamelyik tanszakán szolfézs, zeneirodalom ill. zenetörténet tantárgyakból megszerzett művészeti alapvizsga és záróvizsgabizonyítvánnyal, akkor az adott tantárgyakból a vizsga alól felmentés adható.

Az alapvizsga és záróvizsga minősítése:

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán vizsgatantárgyanként külön-külön osztályzattal kell minősíteni.

Amennyiben az intézmény előrehozott művészeti alapvizsgát vagy záróvizsgát szervez, úgy annak eredményét a tanuló kérésére a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán figyelembe kell venni.

A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsgatantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a főtárgyból kapott osztályzat a döntő.

Eredményes művészeti alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsgatantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a vizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsgatantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott.

Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsgatantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA RÉSZEI

Az alapvizsga írásbeli és/vagy szóbeli, valamint gyakorlati vizsgarészekből áll. Az alapvizsgán az „A” tagozatos tanuló választhat szolfézs írásbeli, illetve szóbeli vizsga között. A „B” tagozatos tanulók számára mindkét vizsgarész kötelező. Gyakorlati vizsgát valamennyi tanulónak kell tennie.

A szóbeli vizsga tantárgyai:

Hangszer, népi- és magánének főtanszak, szolfézs és/vagy zeneirodalom ill. zenetörténet.

A szóbeli vizsga időtartama 10-20 perc. A gyakorlati vizsga időtartama 10-15 perc.

Az írásbeli vizsga tantárgyai:

Hangszer, népi- és magánének főtanszak („A” és „B” tagozat), szolfézs

Hangszer és magánének főtanszak („A” tagozat), szolfézs és/vagy zeneirodalom ill. zenetörténet.

Az írásbeli vizsga időtartama 45 perc. Ebben az esetben a szóbeli vizsga időtartama szintén 10-20 perc.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama:

Hangszer és magánének főtanszak („A” és „B” tagozat): - Főtárgy

A gyakorlati vizsga időtartama 15-25 perc.

Hangszer, népi- és magánének tanszak („B” tagozat), zongora (az adott tanszakok óratervében jelölteknek megfelelően)

A MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA RÉSZEI

A záróvizsga írásbeli és/vagy szóbeli, valamint gyakorlati vizsgarészből áll. A záróvizsgán a kötelezően választható elméleti tantárgyakból a hangszer népi- és magánének („A” tagozat) főtanszakos tanulók szóbeli vizsgát tesznek. A „B” tagozatos tanulók számára mindkét vizsgarész kötelező. Gyakorlati vizsgát valamennyi tanulónak kell tennie.

Az írásbeli vizsga tantárgya és időtartama:

Hangszer főtanszak („A” és „B” tagozat): - Szolfézs

Az írásbeli vizsga időtartama 45 perc.

A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama:

Hangszer („A” és „B” tagozat): - Szolfézs és/vagy zenetörténet-zeneirodalom és/vagy zeneelmélet

A szóbeli vizsga időtartama 15-25 perc.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama:

Hangszer főtanszak („A” és „B” tagozat): - Főtárgy

Zongora (az adott tanszakok óratervében jelölteknek megfelelően)

4.5. TANULÓI JOGVISZONY, ÁTJÁRHATÓSÁG

Az iskola induló évfolyamaira való belépés feltétele:

A felvételi vizsgákon kizárólag a zenei hallást, a zenei memóriát, az intonálási képességet, a ritmusérzéklet vizsgálgjuk. A jelentkező tanulók tudása és felkészültsége igen eltérő lehet. Ennek megfelelően nincs akadálya annak, hogy a jelentkező tanulmányait ne az előképző évfolyamok legelső évfolyamán kezdje meg, illetőleg nincs akadálya annak sem, hogy rögtön az alapfokú évfolyam valamelyikén kezdje meg tanulmányait. A miniszteri rendelet alapján a jelentkezőt a bizottság javasolja, hogy melyik évfolyamra vegyük fel.

A tanulói jogviszony létrejötte:

A tanulói jogviszony létesítésének feltételét a a CXC. a nemzeti köznevelésről szóló törvény határozza meg. A tanulói jogviszony a beiratkozás napján jön létre. A más zeneiskolából átvételét kérő tanulót a tanítási év során bármikor át lehet venni.

Megszűnik a tanulói jogviszony abban az esetben, ha a tanuló:

- a tanév folyamán 10 tanítási óránál többet mulaszt igazolatlanul, feltéve, ha az iskola a szülőt legalább kettő alkalommal írásban figyelmeztette az igazolatlan mulasztás következményeire.
- fegyelmi vétségéért kapott fegyelmi határozata jogerőre emelkedik
- az intézmény utolsó évfolyamát követő vizsgát letette
- ha felvételt nyert magasabb szintű művészeti intézménybe
- másik alapfokú művészetoktatási intézménybe kerül
- ugyanannak az évfolyamnak a tanulmányi követelményeit második alkalommal sem teljesítette.
- a szülő írásban bejelenti, hogy a tanuló kimarad.

Felsőbb osztályba lépés:

A zeneiskola felsőbb osztályába az a tanuló léphet, aki a közvetlen megelőző osztály anyagát sikeresen elvégezte. Felmentés vagy valami más ok miatt a tanuló osztályba sorolása szolfézs illetve főtárgy esetében eltérhet egymástól. Ezt a tényt a bizonyítványban és a törzslapon jelezni kell. Ebben az esetben a magasabb osztályba lépésnél a hangszeres osztályba sorolást kell figyelembe venni.

Tanulmányok folytatása ugyanabban az osztályban:

Igazgatói engedéllyel osztályát folytathatja az a tanuló, aki - önhibáján kívül- nem tudta elvégezni osztály tantervi anyagát. A bizonyítványba és a törzslapra a fenti tényt be kell jegyezni, érdemjegyet a tanuló nem kap.

Összevont beszámoló:

Rendkívüli előrehaladás esetén a szaktanár és a tanszakvezető javaslata alapján az igazgató engedélyezheti, hogy a tanuló évvégén két esetleg több osztály anyagából tegyen beszámolót. A főtárgyi beszámoló anyagát kétharmad részt a magasabb osztály anyagából kell összeállítani. A kötelező tárgynál a magasabb osztály anyagából kell beszámolót tennie. Ezt a tényt a törzslapra is be kell jegyezni.

Továbbhaladás, magasabb évfolyamba lépés feltételei:

A tanuló - vagy a szülő- a jelentkezéskor kezdeményezheti a tanuló magasabb évfolyamra történő felvételét. Az iskola vezetősége, ill. a tanszak főtárgytanára(i) különbözeti vizsga alapján dönt, hogy melyik évfolyamon kezdheti meg tanulmányait. Továbbképző évfolyamra beiratkozni előzetes zeneiskolai tanulmányok megléte nélkül nem lehetséges, mivel nincs meg a művészeti alapvizsga letételének előfeltétele.

A tanulók az év végi beszámolókat követően a szaktanárok és vizsgabizottság által megállapított érdemjegyek alapján léphetnek magasabb évfolyamba.

A tanuló az utolsó alapfokú évfolyam befejezését követően művészeti alapvizsgát, az utolsó továbbképző osztály elvégzése után művészeti záróvizsgát tehet. A vizsgák letétele nem kötelező. Azon növendékeknek viszont, akik továbbképző osztályban kívánnak továbbtanulni kötelező a művészeti alapvizsga letétele. Az előképző évfolyamból az alapfokú évfolyamra történő továbblépés előfeltételeként nincs vizsgatételi kötelezettség.

Tanulói jogviszony megszűnése, megszüntetése:

a.) A zeneiskolai tanulmányok befejezése előtt:

- Ha a szülő vagy a nagykorú tanuló bejelenti, hogy kimarad az iskolából a bejelentésben megjelölt napon,
- Az utolsó alapfokú évfolyam napján,
- Az utolsó továbbképző évfolyam záróvizsga letételének napján,
- Az utolsó évfolyam elérését tanúsító bizonyítvány kiállításának napján,
- Ha a tanuló a kötelességeit vétkesen és súlyosan megszegi, fegyelmi eljárás alapján írásbeli határozattal – a megrovás, szigorú megrovás, meghatározott kedvezmények, juttatások csökkentése, illetve megvonása, áthelyezés másik iskolába, eltiltás az iskolából fokozatokot követően - kizárható az iskolából.
- Ha a tanuló nem iratkozik be a következő tanévben.
- Ha a tanuló, aki az adott tanévben igazolatlanul 10 tanítási óránál többet mulaszt. (Amennyiben az iskola a tanulót vagy szülőt legalább kettő alkalommal írásban figyelmeztette az igazolatlan mulasztás következményeire.)

b.) Az iskolai tanulmányok befejezésekor:

- Ha a tanuló vagy szülő bejelenti, hogy a művészeti alapvizsgát követően nem kíván a továbbképző osztályban zenei tanulmányokat folytatni.
- Ha a tanuló sikeres felvételi vizsgát tett valamely középfokú zeneművészeti szakközépiskolába.

4.6. A KAPCSOLATTARTÁS FORMÁI

A szülőkkel:

Év elején és év végén, a tanévnyitó és tanévzáró ünnepélyeken, szülői értekezleteken széleskörű tájékoztatást adunk a szülőknek.

A félévi meghallgatásokon, tanszaki hangversenyek, növendékhangversenyek keretében is tartjuk a kapcsolatot növendékeink szüleivel. A nyilvános vizsgák, beszámolók rendszerét is a kapcsolattartás hatékony formájaként tartjuk számon.

Minden hónap első hetében kijelölt fogadóórán a szülők lehetőséget kapnak, hogy egyénileg információt kapjanak gyermekük előmeneteléről, teljesítményéről, továbbá, hogy az esetlegesen felmerült problémák megoldására a tanárral közösen megoldást találjanak.

A szülői munkaközösség:

A szülők által kiválasztott képviselők alkotják, az intézményegység tantestülete az általa kiválasztott és felkért vezetőjével tart közvetlen, rendszeres kapcsolatot.

A munkaközösség segítséget nyújt a hangversenyek, rendezvények lebonyolításában; továbbá kapcsolatot tartanak és tájékoztatják az általános iskola munkaközösségeit a problémás növendékekről.

4.7. ISKOLÁNK SZOLGÁLTATÁSAI

Kottákat és könyveket kölcsönzünk lehetőség és igény szerint.

Vonós és fúvós hangszerek kölcsönzésével segítjük a tanulók hangszeres tanulmányait.

Biztosítjuk a tanulók részvételét megyei, régiós, országos rendezvényeken, találkozók, fesztiválokon. Biztosítunk – igény szerint- rendszeres hangverseny látogatást tanulóink számára.

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A Pedagógiai Program nyilvános, a Felsőtárkányi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola igazgatói irodájában, illetve a tanári szobájában hozzáférhető. A PP kétfévente felülvizsgálatra, igény szerint módosításra kerül.

A Pedagógiai Program elfogadása és jóváhagyása
Jelen Pedagógiai Programot az intézmény igazgatójának előterjesztése után az intézmény alkalmazotti közössége 2014. augusztus 28 -án , határozatképes értekezletén, 32 igen 0 nem, és 0 tartózkodással, 100%-os arányban elfogadta.

Az elfogadás tényét a nevelőtestület képviselői az alábbiakban aláírásukkal hitelesítik.

Herczeg Zsófia

Herczeg Zsófia
igazgatóhelyettes

Tóthné Gál Judit

Tóthné Gál Judit
igazgatóhelyettes

Hatálybaléptetés

A Felsőtárkányi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programját a mai napon hatályba léptetem.

Felsőtárkány, 2014. szeptember 1.

NYILATKOZATOK

Az **Iskolaszékszek** képviselőjében nyilatkozom arról, hogy a Felsőtárkányi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programját elfogadása előtt a jogszabályban meghatározott kérdések szabályozását véleményeztük és a programot elfogadásra javasoljuk.

Dr. Dulai Sándor

Iskolaszék elnöke

Az **Diákönkormányzat** képviselőjében nyilatkozom arról, hogy a Felsőtárkányi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programját elfogadása előtt a jogszabályban meghatározott kérdések szabályozását véleményeztük és a programot elfogadásra javasoljuk.

Hegedűs Helga

DÖK segítő pedagógus

MELLÉKLETEK

- Helyi tantervek Általános Iskola
- Helyi tantervek Alapfokú Művészeti Iskola